

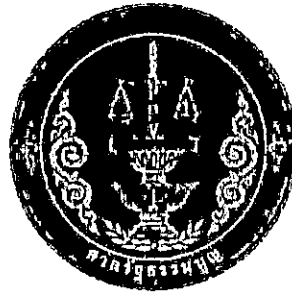
๐๑๒ รายงานผลการดำเนินงานประจำปี

โครงร่าง (๑)

รายงานประจำปี ๒๕๖๑

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้มีศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยมีสถานะเป็นองค์กรศาล ต่อมาเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้สิ้นสุดลงอันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลงโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และได้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่อีกครั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต่อมาได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง โดยให้ศาลทั้งหลายยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาอรรถคดีตามกฎหมายและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยยังคงให้ศาลรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่คุ้มครองหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สร้างบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สร้างความถูกต้องเป็นธรรมของระบบนิติรัฐและรักษาความชอบธรรมของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และได้กำหนดให้มีสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกาศใช้ มาตรา ๒๑๐ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ และหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่า เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้วให้เสนอผลการสอบบัญชีต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี

รายงานประจำปี ๒๕๖๑ ศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้รวบรวมผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และรายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเป็นการเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบและนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการต่อไป

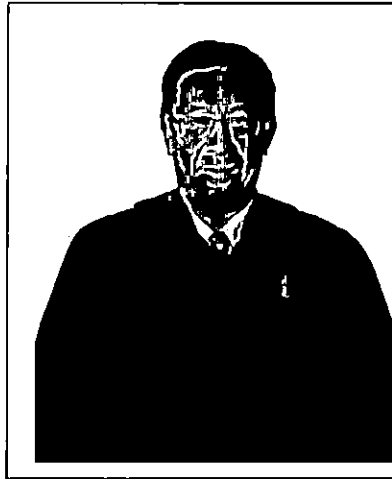
สารบัญ

	หน้า
ภาพตราสัญลักษณ์ของศาลรัฐธรรมนูญ	๒
คำนำ	๓
สารบัญ	๔
คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	๖
ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๘
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๙
๑. ที่มาของรายงาน กฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒. ศาลรัฐธรรมนูญ	๑๑
๒.๑ องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ	๑๑
๒.๒ หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ	๑๓
๒.๓ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ	๒๘
๓. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๓๐
๓.๑ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๓๐
๓.๒ พันธกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๓๐
๓.๓ โครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๓๑
๓.๔ แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ	๓๖
๓.๕ อัตรากำลังของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๓๙
๓.๖ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	๔๓
๓.๗ ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สู่แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๔๔
ส่วนที่ ๒ ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๔๕
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	
๑. การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑	๔๖
๒. การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑	๔๙
๓. การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	๕๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๕๓
๑. ผลการดำเนินงานด้านคดี	๕๔
๒. ผลการดำเนินงานด้านการวิจัย	๖๕
๓. ผลการดำเนินงานด้านเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อประชาสัมพันธ์	๖๗
๔. ผลการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	๗๐
๕. ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๗๒
๖. ผลการดำเนินงานด้านความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ	๘๐
๗. สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน	๙๙
ส่วนที่ ๔ การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ	๑๐๐
ส่วนที่ ๕ รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๑๔
รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑	๑๑๖
รายชื่อคณะทำงาน	๑๓๒

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

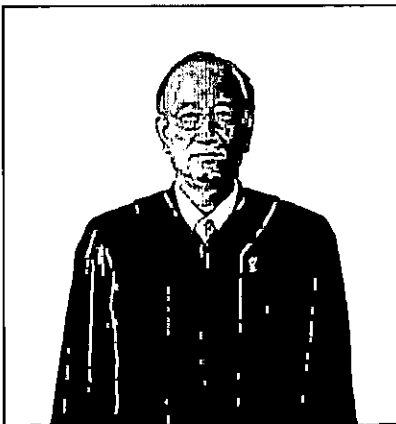
นายบุรีรักษ์ มาประณีต
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายเจริญ ภัคดีธนากุล
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายชัย ชลวร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปัญญา อุดชาชน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นายเชวณะ ไตรมาศ
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

พันโท ภาคภูมิ คิลรัตน์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่ ๑
บทนำ

๑. ที่มาของรายงาน กฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชี และการเงินทุกประเภทของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้ว เสนอผลการสอบบัญชีต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาและคณะรัฐมนตรีโดยไม่ชักช้า” ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดทำเป็น “รายงานประจำปีศาลรัฐธรรมนูญ” เพื่อเสนอผลการปฏิบัติงานและรายงานการสอบบัญชีในรอบปีดังกล่าว

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการจัดทำรายงานประจำปีศาลรัฐธรรมนูญโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนการปฏิบัติการประจำปีและรายงานผลด้านการบริหารจัดการงบประมาณของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่แทน และคณะรัฐมนตรี รวมทั้งประชาชนทั่วไปได้รับทราบเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ภารกิจ และการดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยคดีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในทุกๆด้านอีกด้วย

๒. ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นสถาบันหลักทำหน้าที่คุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และรักษาความสมดุลในระบบการเมืองตามหลักนิติธรรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้มีศาลรัฐธรรมนูญ โดยให้อำนาจหน้าที่คุ้มครองหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สร้างบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญโดยมีสถานะเป็นองค์กรศาล ต่อมาเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้สิ้นสุดลง อันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลงโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ และได้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่อีกครั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งต่อมาได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง โดยให้ศาลทั้งหลายยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมายและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยยังคงให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกาศใช้ มาตรา ๒๑๐ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ และหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

๒.๑ องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนสามคน

(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาปัตยกรรมศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีและยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้รับหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีจำนวนสองคน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บทเฉพาะกาล มาตรา ๒๗๓ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

๒.๒ หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ และหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ อาจแบ่งหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้เป็น ๘ กลุ่ม ดังนี้

- (๑) การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายและกฎหมาย
- (๒) การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด
- (๓) การพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรีหรือองค์กรอิสระ
 - (๔) การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
 - (๕) การพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ระบอบการปกครอง และความมั่นคงแห่งรัฐ
 - (๖) การพิจารณาวินิจฉัยหนังสือสัญญาระหว่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาหรือไม่
 - (๗) การพิจารณาวินิจฉัยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
 - (๘) การพิจารณาวินิจฉัยกรณีอื่นที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่

ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๒๑๐ วรรคสอง ยังบัญญัติให้การพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ โดยมีอิสระในการพิจารณาวินิจฉัยคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง ตลอดจนการยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญทั้ง ๘ กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายและกฎหมาย

๑.๑ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๒ ประกอบมาตรา ๑๔๘)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๐ บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ คือ

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
- (๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

- (๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง

การเมือง

- (๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๒ ได้บัญญัติให้กระทำเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ และได้บัญญัติให้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญข้างต้น ให้รัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปยังศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์การอิสระที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความเห็น ซึ่งหากศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์การอิสระที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ไม่มีข้อทักท้วงภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างดังกล่าว ก็ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป แต่หากศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์การอิสระที่เกี่ยวข้องเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบดังกล่าว มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ก็ให้เสนอความเห็นนั้นไปยังรัฐสภาและให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอของศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์การอิสระที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรได้ โดยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป

อย่างไรก็ดี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๘ บัญญัติว่าก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี หรือนายกรัฐมนตรี เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ก็ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

๑.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘)

ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย หรือร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาลงมติเห็นชอบ และก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่งนั้น ถ้า

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้

ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) นายกรัฐมนตรี เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้ส่งความเห็นเช่นว่านั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และข้อความดังกล่าว เป็นสาระสำคัญ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่ไม่เป็นสาระสำคัญ ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และร่างพระราชบัญญัตินั้นยังคงสามารถประกาศใช้บังคับได้

๑.๓. การพิจารณาวินิจฉัยร่างข้อบังคับการประชุมของฝ่ายนิติบัญญัติไม่ให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๙)

รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความชอบรัฐธรรมนูญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่ามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

๑.๔ การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อรัฐสภามีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้หรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๙)

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติกระบวนการตราพระราชบัญญัติว่าต้องเริ่มต้นเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อน เมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ อย่างไรก็ตามในขั้นตอนการพิจารณาของวุฒิสภา หากวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรให้ถือว่าวุฒิสภาได้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อนและส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร หรือหากวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินั้น แต่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขและต่อมาได้มีการตั้งคณะกรรมการมาพิจารณาแล้ว แต่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างของคณะกรรมการร่วมกัน ในกรณีนี้ก็ถือว่ามีกรยับยั้งร่างพระราชบัญญัติไว้ก่อนเช่นกัน และระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาได้ก็ต่อเมื่อพ้นระยะเวลา ๑๘๐ วัน เว้นแต่จะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรสามารถยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ก็ต่อเมื่อพ้นระยะเวลา ๑๐ วัน ดังนั้น ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติ ห้ามมิให้คณะรัฐมนตรีหรือ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้

กรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

๑.๕ การพิจารณาวินิจฉัยว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการกระทำการใดเพื่อให้ตนมีส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย หรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔)

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติมาตรการเพื่อตรวจสอบกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายหรือไม่ โดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา สามารถเสนอความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว ให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล และถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำการนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แต่ถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นคณะรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีอนุวัติให้กระทำการ หรือรู้ว่ามีกระทำการดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้น นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจัดทำโครงการ หรืออนุมัติโครงการ หรือจัดสรรเงินงบประมาณ โดยรู้ว่ามีกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้บันทึกข้อโต้แย้งไว้เป็นหนังสือ หรือมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากความรับผิดชอบ

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รู้ว่ามีกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการสอบสวนในทางลับโดยพลัน และเมื่อสอบสวนแล้วเห็นว่ามิควรให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยเร็ว และให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ พิจารณาวินิจฉัยให้ผู้กระทำความผิดสิ้นสุดสมาชิกภาพและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น กรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำ

ความผิดนั้นพ้นจากตำแหน่งและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งกรณีที่มีผู้นั้นเป็นคณะรัฐมนตรี และให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

๑.๖ การพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒)

การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ บัญญัติไว้ จะต้องเป็นกรณีที่มีคดีเกิดขึ้นในศาลก่อน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร และไม่ว่าคดีนั้นจะอยู่ระหว่างการพิจารณาในศาลใดก็ตาม หากศาลเห็นเองหรือคู่ความ (โจทก์หรือจำเลย) หรือคู่กรณี (ผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดี) ในคดีนั้นโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นหรือคำโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลดังกล่าวผ่านทางสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง หรือกรมพระธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เพื่อส่งไปศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งกรณีนี้ศาลที่ส่งความเห็นไปให้ศาลรัฐธรรมนูญยังสามารถพิจารณาคดีต่อไปได้ แต่ต้องให้การพิพากษาคดีไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยถูกคำพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิดดังกล่าว หรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้ปล่อยตัวไป แต่ทั้งนี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใดๆ

สำหรับบทบัญญัติที่ศาลจะส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย หมายถึงกฎหมายระดับพระราชบัญญัติซึ่งตราขึ้นโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติหรือรัฐสภา หรือกฎหมายที่ใช้บังคับดั่งเช่นพระราชบัญญัติ เช่น พระราชกำหนดที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาแล้ว เป็นต้น

๑.๗ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑))

การควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ไม่จำเป็นต้องเป็นคดีในศาลก่อน องค์กรใดที่เสนอเรื่องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยผู้ตรวจการแผ่นดินจะเป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ วิธีการในการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

สำหรับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานั้น หมายถึง กฎหมายในระดับพระราชบัญญัติซึ่งตราขึ้นโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติหรือรัฐสภา หรือกฎหมายที่ใช้บังคับดั่งเช่นพระราชบัญญัติ เช่น พระราชกำหนดที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาแล้ว เป็นต้น

๒. การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓)

การตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัตินั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ ได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ว่าจะต้องเป็นการตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ

อย่างไรก็ดี การตราพระราชกำหนดให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหวั่นไหวได้

เมื่อพระราชกำหนดมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐธรรมนูญบัญญัติให้คณะรัฐมนตรีจะต้องเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภานุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นต่อไป และในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภายังไม่ได้อนุมัติพระราชกำหนดนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภามีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาแห่งที่ตนเป็นสมาชิกว่า พระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามเงื่อนไขว่าเป็นการตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ และให้ประธานสภานั้นส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อพิจารณาวินิจฉัย และให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคำวินิจฉัยภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับที่ ได้รับเรื่อง และให้แจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้น

๓. การพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรีหรือองค์กรอิสระ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒))

นอกจากหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมายแล้ว รัฐธรรมนูญยังบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี และองค์กรอิสระด้วย ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๒ ได้บัญญัติให้มี “องค์กรอิสระ” ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต เทียงธรรม ปราศจากอคติในการใช้ดุลพินิจ และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวจะต้องเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว และกรณีที่ปัญหานั้นเกิดขึ้นกับหน่วยงานใดก็ให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้มีสิทธิยื่นหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย แต่ถ้าเป็นกรณีที่เป็นปัญหาโต้แย้งระหว่างหน่วยงาน ก็ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสิทธิยื่นหนังสือเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๔. การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

๔.๑ การพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และยังให้สิทธิประชาชนและชุมชนในการติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมทั้งมีสิทธิฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้น

๔.๒ การพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๕. การพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ระบอบการปกครอง และความมั่นคงแห่งรัฐ

๕.๑ การพิจารณาวินิจฉัยการร้องขอให้เลิกการกระทำอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙)

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ว่าบุคคลใดจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้ และหากผู้ใดทราบว่ามีกระทำความดังกล่าว ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้ อย่างไรก็ดี หากอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับคำร้อง ผู้ร้องจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๙))

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๕ ได้บัญญัติให้การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐจะกระทำมิได้ นอกจากนี้ หากการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ หรือหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติหน้าที่หรืออำนาจได้ จะต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติเสียก่อน ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญยังได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญไว้อย่างชัดเจนด้วย

อย่างไรก็ดี ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของ

ทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือของทั้งสองสภารวมกัน แล้วแต่กรณี มีสิทธิเข้าชื่อกันเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี ว่าร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้รับการลงมติเห็นชอบแล้วเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมที่เป็น การเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ หรือมีลักษณะที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ หรือหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติหน้าที่หรืออำนาจได้ และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับเรื่องดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง โดยในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

๖. การวินิจฉัยหนังสือสัญญาใดต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้หนังสือสัญญาใดที่ประเทศไทยทำกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา โดยหนังสือสัญญาดังกล่าว ได้แก่

- (๑) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย
- (๒) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือกฎหมายระหว่างประเทศ
- (๓) หนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา
- (๔) หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง อันได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีปัญหาว่า หนังสือสัญญาใดต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาหรือไม่ คณะรัฐมนตรีจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้

๗. การพิจารณาวินิจฉัยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๗.๑ การพิจารณาวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพหรือคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๒ ได้บัญญัติเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ลาออก (มาตรา ๑๐๑ (๓))
- (๒) ขาดคุณสมบัติของการมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๘๗)
- (๓) มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๘๘)

(๔) การกระทำอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (มาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕)

(๕) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก (มาตรา ๑๐๑ (๘))

(๖) พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกตามมติของพรรคการเมืองนั้น ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ในกรณีเช่นนี้ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นมิได้เข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่พ้น ๓๐ วันดังกล่าว (มาตรา ๑๐๑ (๙))

(๗) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเพราะมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่คำสั่งยุบพรรคการเมือง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนด ๖๐ วันนั้น (มาตรา ๑๐๑ (๑๐))

(๘) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๑๐๑ (๑๒))

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๒ ได้บัญญัติเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ลาออก (มาตรา ๑๑๑ (๓))

(๒) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๑๐๘)

(๓) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา (มาตรา ๑๑๑ (๕))

(๔) การกระทำอันเป็นการฝักใฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใดๆ (มาตรา ๑๑๓) หรือการกระทำอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (มาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕)

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ นอกจากนี้กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงเพราะเหตุดังกล่าว ให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ด้วย

๗.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๐ ได้บัญญัติเหตุที่ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวไว้ดังต่อไปนี้

(๑) ลาออก (มาตรา ๑๗๐ (๒))

(๒) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี (มาตรา ๑๖๐)

(๓) กระทบการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (มาตรา ๑๘๖) หรือกระทบการต้องห้ามในการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ และเป็นลูกจ้างของบุคคลใด (มาตรา ๑๘๗)

(๔) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเนื่องจากดำรงตำแหน่งรวมกันแล้วเกิน ๘ ปี (มาตรา ๑๕๘ วรรคสี่)

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยกรณีความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงหรือไม่ได้ด้วย

๘. การพิจารณาวินิจฉัยกรณีอื่นที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

๘.๑ การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องคัดค้านมติ คำสั่ง และประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และการยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑) การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคสอง และวรรคสี่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง เป็นผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องประกอบด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว หากนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่าคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองทราบพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อแก้ไขให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น และเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วไม่มีการแก้ไขให้ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาและมีมติไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งมติดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ

ภายหลังจากที่รับทราบมติไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) การวินิจฉัยคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีมติให้เพิกถอนข้อบังคับของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคสาม และวรรคสี่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ข้อบังคับพรรคการเมืองนอกจากจะต้องมีรายการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว จะต้องมีลักษณะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและต้องไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกระหว่างคนในชาติ และไม่ครอบงำหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ดี หากปรากฏภายหลังว่า ข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ได้ยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ไม่มีรายการตามที่กฎหมายกำหนดหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาและมีมติให้เพิกถอนข้อบังคับนั้น และให้แจ้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มามีมติในการนี้ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องดำเนินการแก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง และเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วหากไม่มีการแก้ไขหรือยังแก้ไขไม่ถูกต้องหรือครบถ้วน ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง

ภายหลังจากที่รับทราบมติดังกล่าวแล้ว หัวหน้าพรรคการเมืองนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านมติให้เพิกถอนข้อบังคับพรรคการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) การวินิจฉัยคำร้องคัดค้านคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ วรรคห้า

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลไม่ให้สมาชิกกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับ รวมทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลมิให้สมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองกระทำการในลักษณะที่อาจทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรืออาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ซึ่งสมควรเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

หากความปรากฏต่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าสมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนดังกล่าวข้างต้น ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีมติหรือสั่งการให้สมาชิกผู้นั้นยุติการกระทำโดยพลัน และกำหนดมาตรการหรือวิธีการที่จำเป็นเพื่อมิให้เกิดการกระทำดังกล่าวอีก แล้วแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มามีมติ อย่างไรก็ตาม หากความปรากฏต่อ

นายทะเบียนพรรคการเมืองว่าคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมิได้มีมติหรือสั่งการให้สมาชิกยุติการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนด ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณามีคำสั่งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และห้ามมิให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุดังกล่าวดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองจนกว่าจะพ้นเวลา ๒๐ ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ทั้งนี้ กรรมการบริหารพรรคการเมืองที่พ้นจากตำแหน่งโดยคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว

(๔) การวินิจฉัยคำร้องคัดค้านประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับเหตุแห่งการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองไว้หลายประการ อาทิ พรรคการเมืองไม่แก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงตามจำนวนที่กำหนดไว้ภายหลังจากที่ได้รับการจดทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่มีการประชุมใหญ่หรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปีโดยไม่มีเหตุอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย หรือพรรคการเมืองเลิกตามข้อบังคับ เป็นต้น ซึ่งเมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือมีผู้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองได้สิ้นสภาพด้วยเหตุดังกล่าว ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามีกรณีที่เป็นเหตุให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาดำเนินการการเลือกตั้งเห็นว่ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น ก็ให้ประกาศการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา และให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา นอกจากนี้ให้ถือว่าการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองดังกล่าวเป็นการยุบพรรคการเมืองด้วย

อย่างไรก็ดี หากหัวหน้าพรรคการเมืองที่ถูกประกาศสิ้นสภาพไม่เห็นด้วยกับการประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) การวินิจฉัยขอให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ ได้บัญญัติเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือพรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย หรือมีเหตุอันจะต้องยุบพรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มี

คำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นได้ และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้วมีหลักฐานว่าพรรคการเมืองได้กระทำการตามเหตุดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๓ กำหนดว่า เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอันเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะยื่นคำร้องเอง หรือจะมอบหมายให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเป็นผู้ยื่นคำร้องและดำเนินคดีแทนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะขอให้อัยการสูงสุดช่วยเหลือดำเนินการในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจนกว่าจะเสร็จสิ้นก็ได้

(๖) การวินิจฉัยกรณีพรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องที่บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๑

บทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๐ ได้บัญญัติให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งหรือเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และยังคงดำรงอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ยังคงเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๔๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยให้ถือว่าพรรคการเมืองดังกล่าวมีสมาชิกตามที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองตามที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่สำนักงานจัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

นอกจากนี้ มาตรา ๑๔๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น การแจ้งเปลี่ยนแปลงสมาชิกที่แตกต่างจากที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ หรือดำเนินการให้มีสมาชิกให้ครบห้าร้อยคน หรือจัดให้มีทุนประเดิมจำนวนหนึ่งล้านบาท และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ หรือจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับและจัดทำคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองให้ถูกต้อง และเลือกคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ เป็นต้น

การวินิจฉัยเรื่องใดๆ ดังกล่าวที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้พรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๘.๒ การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ ได้บัญญัติไว้ในกรณีที่มีการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท อันเป็นผลมาจากมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีโดยตรง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและวุฒิสภาทราบ และให้วุฒิสภาดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และการจัดทำและดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่ากรณีเป็นปัญหาว่ามติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ให้วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยเร็ว ซึ่งหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว ทั้งนี้ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้รับฟังตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญและประธานศาลรัฐธรรมนูญยังมีหน้าที่และอำนาจที่นอกเหนือจากการวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. การเสนอแนะความเห็นต่อร่างกฎหมายและพิจารณาแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยคดี โดยเป็นหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งภายหลังจากที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๒ (๒) กำหนดให้รัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปให้องค์กรที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งในกรณีของศาลรัฐธรรมนูญนั้น รัฐสภาจะต้องส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ที่ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วไปให้ศาลรัฐธรรมนูญให้ความเห็นว่ามีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้หรือไม่ และรัฐสภามีอำนาจที่จะแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ตามความเห็นและข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ยังบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และร่วมกับองค์กรอิสระอื่นในการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อใช้บังคับกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ

ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๙ และ มาตรา ๒๑๖ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติต้องคุ้มครองเสรีภาพและกำกับกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ ยังบัญญัติให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมคณะตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ จำนวนหนึ่งคน ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) ด้วย

๒. หน้าที่และอำนาจของประธานศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติของกฎหมาย

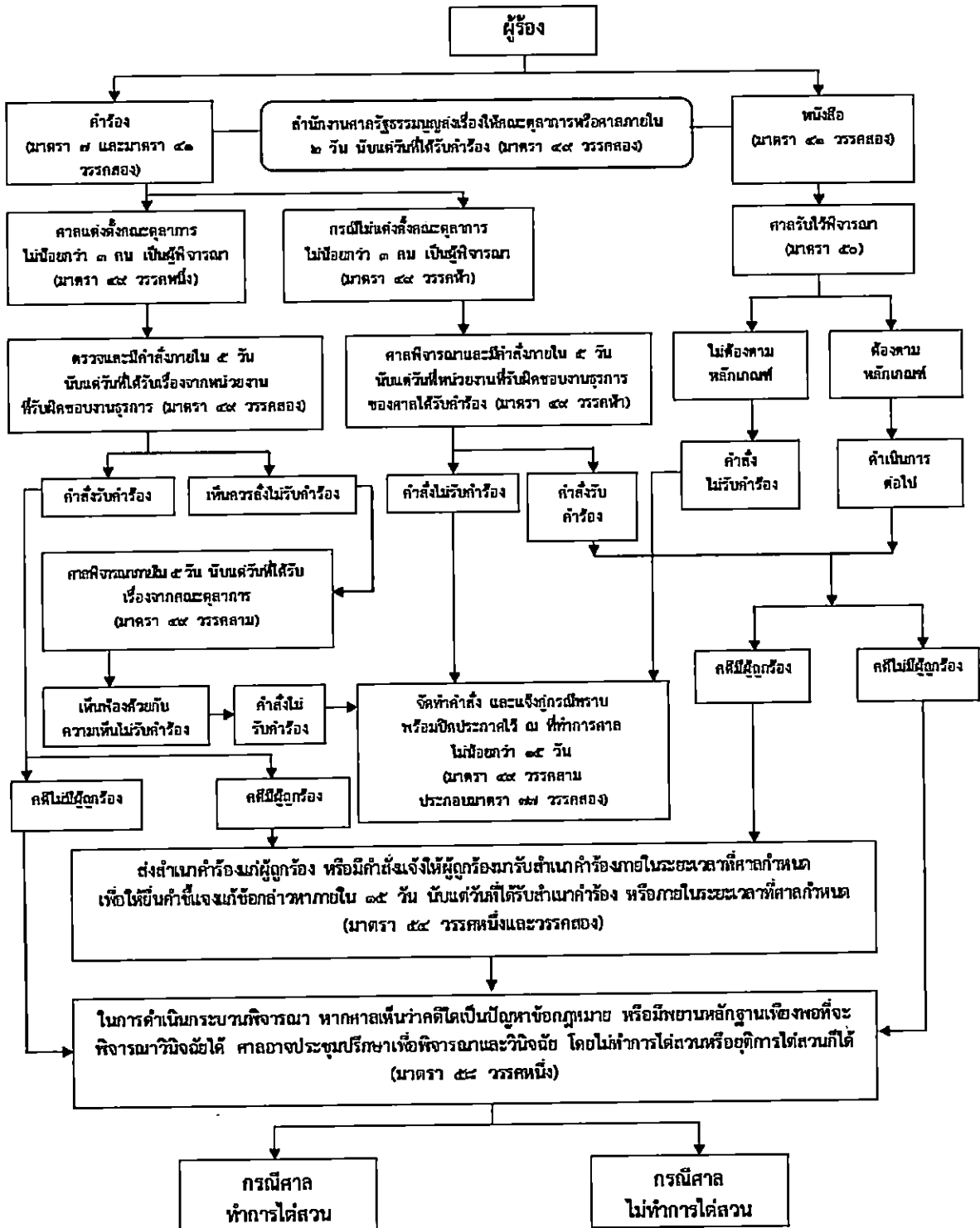
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๓ บัญญัติให้แต่ละศาล ยกเว้นศาลทหาร มีหน่วยงานธุรการรับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธาน ของแต่ละศาล ในกรณีนี้ พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ บัญญัติให้สำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ โดยจะให้มีรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๐ (๑) บัญญัติให้ การบรรจุและแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและรองเลขาธิการสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ เป็นอำนาจของประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุ และมาตรา ๑๖ บัญญัติให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒

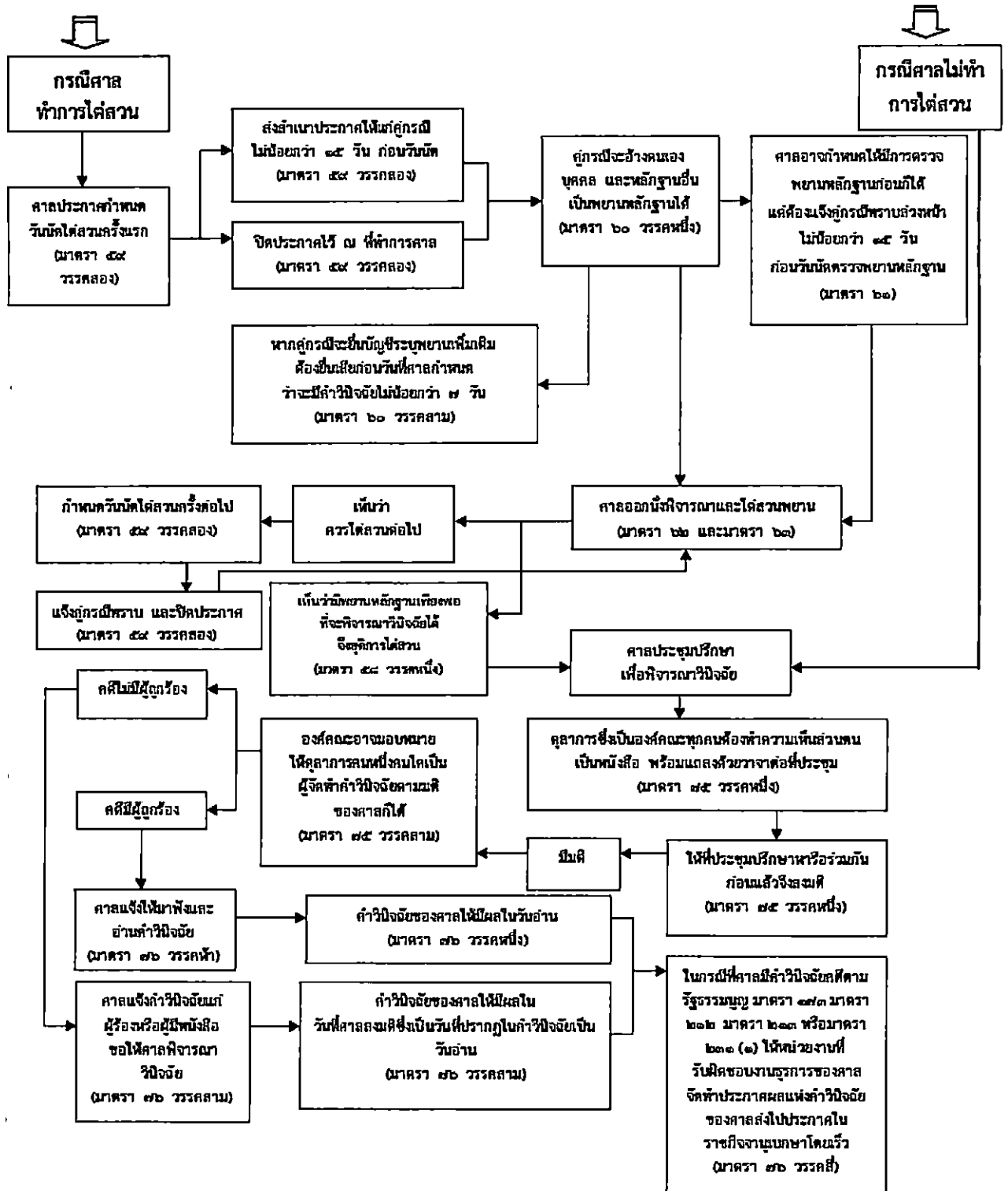
๒.๓ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

แผนภาพที่ ๑ แสดงกระบวนการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

แผนภาพที่ ๑ แสดงกระบวนการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ต่อ)

๓. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๗ บัญญัติว่า “ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งการแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต้องมาจากการเสนอขอของประธานศาลรัฐธรรมนูญและได้รับความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามที่กฎหมายบัญญัติ

ทั้งนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ ให้มีสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๓.๑ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔ ดังนี้

“มาตรา ๔ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๒) ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่ง และคำวินิจฉัยต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย”

๓.๒ พันธกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

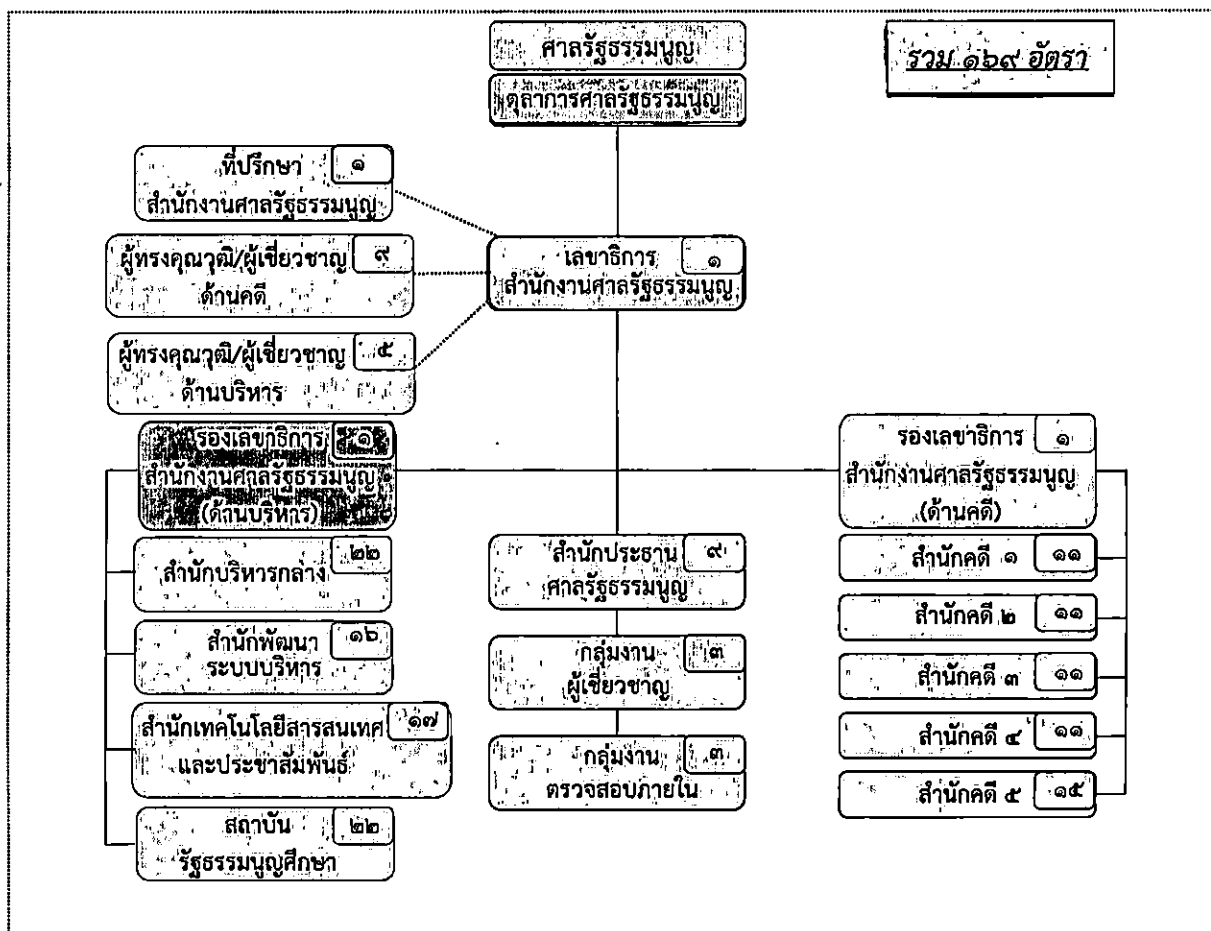
- (๑) ศึกษา วิเคราะห์ด้านคดีและกฎหมายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๒) ดำเนินงานอำนวยความสะดวกของศาลรัฐธรรมนูญตามกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) สนับสนุนด้านการศึกษาวิจัยทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและงานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๔) พัฒนาระบบบริหารจัดการสำนักงานและบุคลากร เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๕) เผยแพร่ ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร องค์กรความรู้ การศึกษาต่อสาธารณะเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ งานศาลรัฐธรรมนูญ และการดำเนินกิจการของศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๓ โครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๙ ตอนที่ ๓๖ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๕) ประกอบด้วย

- (๑) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ
- (๒) กลุ่มงานตรวจสอบภายใน
- (๓) สำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๔) สำนักบริหารกลาง
- (๕) สำนักคดี ๑
- (๖) สำนักคดี ๒
- (๗) สำนักคดี ๓
- (๘) สำนักคดี ๔
- (๙) สำนักคดี ๕
- (๑๐) สำนักพัฒนาระบบบริหาร
- (๑๑) สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์
- (๑๒) สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา

แผนภาพที่ ๒ โครงสร้างและการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีฐานะและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ตรวจสอบ และกลั่นกรองสรุปย่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและบรรทัดฐานคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) วิเคราะห์ ตรวจสอบ และกลั่นกรองคำแถลงการณ์และให้ความเห็นเกี่ยวกับคดีรัฐธรรมนูญ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(ค) ค้นคว้า วิเคราะห์ ให้ความเห็นและจัดทำเอกสารทางวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานคดีรัฐธรรมนูญ การบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญหรืองานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

(ง) วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับมอบหมาย

(จ) ให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบริหารทั่วไปของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานดังกล่าวและผลกระทบอื่นที่อาจเกิดขึ้นตามที่ได้รับมอบหมาย

(ฉ) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับระบบงานของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ช) ศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับ รวมทั้งนโยบายที่มีผลกระทบต่อศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับมอบหมาย

(ซ) ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ กลั่นกรอง การยกร่างกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับมอบหมาย

(ฌ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญมีผู้อำนวยการกลุ่มงานเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการระดับกองหรือสูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของที่ปรึกษาสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้เชี่ยวชาญด้านคดีและวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร

(๒) กลุ่มงานตรวจสอบภายใน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์และพัฒนางานองค์ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของหน่วยรับตรวจ

(ข) ตรวจสอบด้านการเงินและการบัญชีของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินการตรวจสอบและประเมินระบบควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจ

(ง) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๓) สำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งการของประธานศาลรัฐธรรมนูญในการกำหนดนโยบายการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายของประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ประสานงานคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งองค์กรและสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการต้อนรับ และอำนวยความสะดวกให้แก่การเยือนของอาคันตุกะต่างประเทศ

(จ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๔) สำนักบริหารกลาง มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณและงานธุรการทั่วไปของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และการรักษาความปลอดภัยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับงานการเงิน งานบัญชี งานพัสดุของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ

(ง) บำรุงรักษาอาคารสถานที่และยานพาหนะของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการรักษาความปลอดภัยอาคาร สถานที่ บุคคล และเอกสารของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ดำเนินการทางด้านนิติการที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงการศึกษา วิเคราะห์ สนับสนุน และพัฒนาการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ปฏิบัติราชการทั่วไปของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ

(ข) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๕ - ๘) สำนักคดี ๑ - ๔ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ดำเนินงานด้านกฎหมายเพื่อสนับสนุนการพิจารณารับคำร้องของตุลาการประจำคดี รวมถึงปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของตุลาการประจำคดี

(ข) ดำเนินงานด้านกฎหมายเพื่อสนับสนุนการพิจารณาวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบคดีตามที่ได้รับมอบหมาย

(ค) ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานทางด้านคดีและวิชาการประจำตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ง) ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์และจัดทำเอกสารทางวิชาการและคู่มือปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานคดีรัฐธรรมนูญ

(จ) ให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือความคิดเห็นในเชิงวิชาการเกี่ยวกับงานคดีรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๙) สำนักคดี ๕ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ตรวจสอบ กลั่นกรอง วิเคราะห์ เสนอแนะผลกระทบและจัดทำความเห็นในสำนวนคดีของสำนักคดีผู้รับผิดชอบเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคำวินิจฉัย และจัดทำบรรทัดฐานคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และศึกษาเปรียบเทียบคดีรัฐธรรมนูญของไทยและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาระบบการพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญและระบบงานคดีรัฐธรรมนูญ

- (ง) ตรวจสอบ ติดตาม และดำเนินการเพื่อให้มีการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
- (จ) ตรวจสอบ กลั่นกรอง และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับกระบวนการวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญ
- (ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการรับคำร้องที่เข้ามาสู่ศาลรัฐธรรมนูญ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายสำนวน การเก็บรักษาสำนวน รวมถึงการประกาศราชกิจจานุเบกษา
- (ช) งานเลขานุการการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เชิงคดี)
- (ซ) ปฏิบัติราชการทั่วไปของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักคดี โดยเฉพาะ
- (ณ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๐) สำนักพัฒนาระบบบริหาร มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดวางระบบการบริหารการพัฒนาศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ การพัฒนาโครงสร้างการบริหารราชการและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และการพัฒนาระบบงานทั่วไป เพื่อเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) ดำเนินกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะนโยบายในการกำหนดแผนอัตรากำลัง การสร้างระบบความมั่นคงของทรัพยากรบุคคลและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการทางวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ของบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๑) สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งในด้านการจัดหา ควบคุมและบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไทยและต่างประเทศ รวมถึงฐานข้อมูลรัฐธรรมนูญไทยและต่างประเทศ และฐานข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทั้งไทยและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและบุคลากรในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือก จัดหา และให้บริการระบบทรัพยากรสารสนเทศด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรักษาเอกสาร และสิ่งของที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อจัดเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคดีรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รวมถึงการเสริมสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๒) สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา มีผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อกำหนดประเด็นในการวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) จัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ ทั้งในรูปแบบภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือกับศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศ หน่วยงานยุติธรรมระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงการสร้างเครือข่ายพันธมิตรความร่วมมือทางวิชาการและการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน ศาลรัฐธรรมนูญ การพัฒนาประชาธิปไตย และการส่งเสริมหลักนิติธรรม รวมถึงการดำเนินเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการสัมมนาทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญ โดยความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและหน่วยงานอื่น

(ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือหน่วยงานอื่นในภูมิภาค ในภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ช) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๔ แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญเป็นกรอบทิศทางการบริหารราชการของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานการอำนวยความยุติธรรมในภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตลอดจนการพัฒนาหลักนิติธรรมในสังคมไทย การสร้างบรรทัดฐานการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและการรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนยุทธศาสตร์ รายละเอียดดังนี้

แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ มุ่งเน้นให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีกรอบทิศทางในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพและประสิทธิภาพ สามารถสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของศาลรัฐธรรมนูญและเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ ตลอดจนภารกิจหลักของศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมไปถึงการเสนอทิศทางการและเป้าหมายเพื่อยกระดับศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization)

นอกจากนี้ได้นำเสนอทิศทางการและเป้าหมายเพื่อยกระดับศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization) โดยดำเนินการวิเคราะห์และเปรียบเทียบการดำเนินงานตามภารกิจด้านต่างๆของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกับหน่วยงานภายในประเทศหรือต่างประเทศ โดยใช้การเทียบวัดผลการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือสมรรถนะขององค์กร โดยใช้หลัก Benchmark และวิเคราะห์หาช่องว่าง (GAP Analysis) ของผลการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือสมรรถนะ เพื่อบูทิศทางการและเป้าหมายในการยกระดับศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization)

จากกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่กล่าวมาข้างต้น นำมาสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ รายละเอียดดังนี้

แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ (Vision)

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นสถาบันหลักที่คุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญตามหลักนิติธรรม สร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน โดยมีกลไกสนับสนุนงานที่มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

พันธกิจ (Mission)

๑. รักษาความชอบธรรมของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. รักษาความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ
๓. รักษาความสมดุลในระบบการเมือง
๔. สร้างความเชื่อมั่นต่อภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญ
๕. สร้างความถูกต้องเป็นธรรมตามหลักนิติธรรม
๖. สร้างบรรทัดฐานในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้แก่ประชาชน

เป้าประสงค์ (Goals)

- เพื่อให้บรรลุพันธกิจดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานไว้ ดังนี้
๑. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการพิจารณาคดีสู่ระดับสากล
 ๒. เสริมสร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กรมีความเข้มแข็ง บุคลากรมีความสามารถควบคุมคุณธรรมและจริยธรรม
 ๓. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความศรัทธาเชื่อมั่นของประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญ

คำนิยาม (ศาลรัฐธรรมนูญ)

“ยึดหลักนิติธรรม คำจูนประชาธิปไตย ห่วงใยสิทธิเสรีภาพของประชาชน”

คำนิยาม (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ)

RIGHT

“องค์กรแห่งความถูกต้องและยุติธรรม”

R: Righteousness	มีคุณธรรมยึดมั่นในความถูกต้อง
I: Intelligence	มุ่งพัฒนาตนเอง
G: Good will	มีไมตรีจิตต่อทุกคน
H: Harmony	มีความรักความสามัคคี
T: Teamwork	มุ่งมั่นทำงานเป็นทีม

๓.๕ อัตรากำลังของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นับตั้งแต่มีการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการสรรหาบุคลากรเพื่อรองรับภารกิจในการสนับสนุนงานด้านพิจารณาวินิจฉัยคดี และงานบริหาร ด้านต่างๆ ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี จนถึงปัจจุบัน (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐) มีอัตรากำลังรวมทั้งสิ้น ๒๒๒ อัตรา ประกอบด้วย

๑) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๖๙ อัตรา (มีข้าราชการดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๑๕๙ อัตรา)

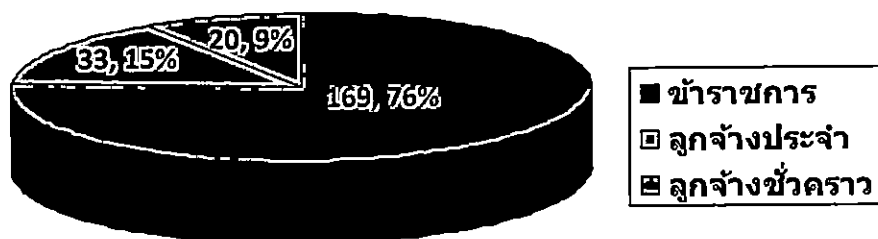
๒) อัตรากำลังของลูกจ้างประจำ จำนวน ๓๓ อัตรา (มีลูกจ้างประจำดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๓๒ อัตรา)

๓) อัตรากำลังของลูกจ้างชั่วคราว จำนวน ๒๐ อัตรา (มีลูกจ้างชั่วคราวดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๑๒ อัตรา) รายละเอียดดังนี้

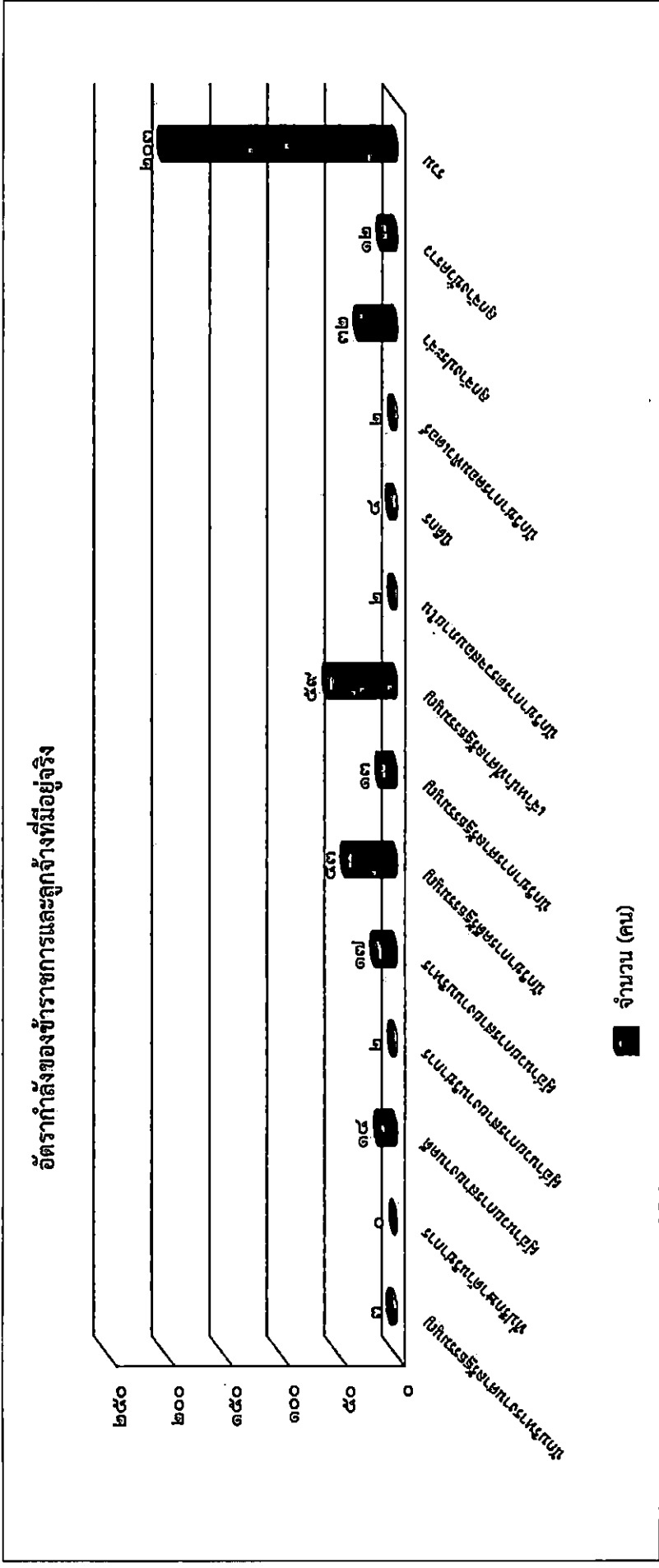
ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างตามโครงสร้างของ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนัก/กลุ่มงาน	จำนวน ข้าราชการ (คน)	จำนวนลูกจ้าง ประจำ (คน)	จำนวนลูกจ้าง ชั่วคราว (คน)
ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๓	๐	๐
ที่ปรึกษาด้านวิชาการ	๑	๐	๐
กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ	๑๗	๑	๒
กลุ่มงานตรวจสอบภายใน	๓	๐	๐
สำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ	๕	๒	๑
สำนักบริหารกลาง	๒๒	๒๐	๓
สำนักคดี ๑	๑๑	๐	๐
สำนักคดี ๒	๑๑	๐	๐
สำนักคดี ๓	๑๑	๐	๐
สำนักคดี ๔	๑๑	๐	๐
สำนักคดี ๕	๑๕	๔	๒
สำนักพัฒนาระบบบริหาร	๑๖	๓	๓
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์	๑๗	๒	๕
สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา	๒๒	๑	๔
รวม	๑๖๙	๓๓	๒๐

แผนภูมิที่ ๑ แสดงจำนวนอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างตามโครงสร้างของ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

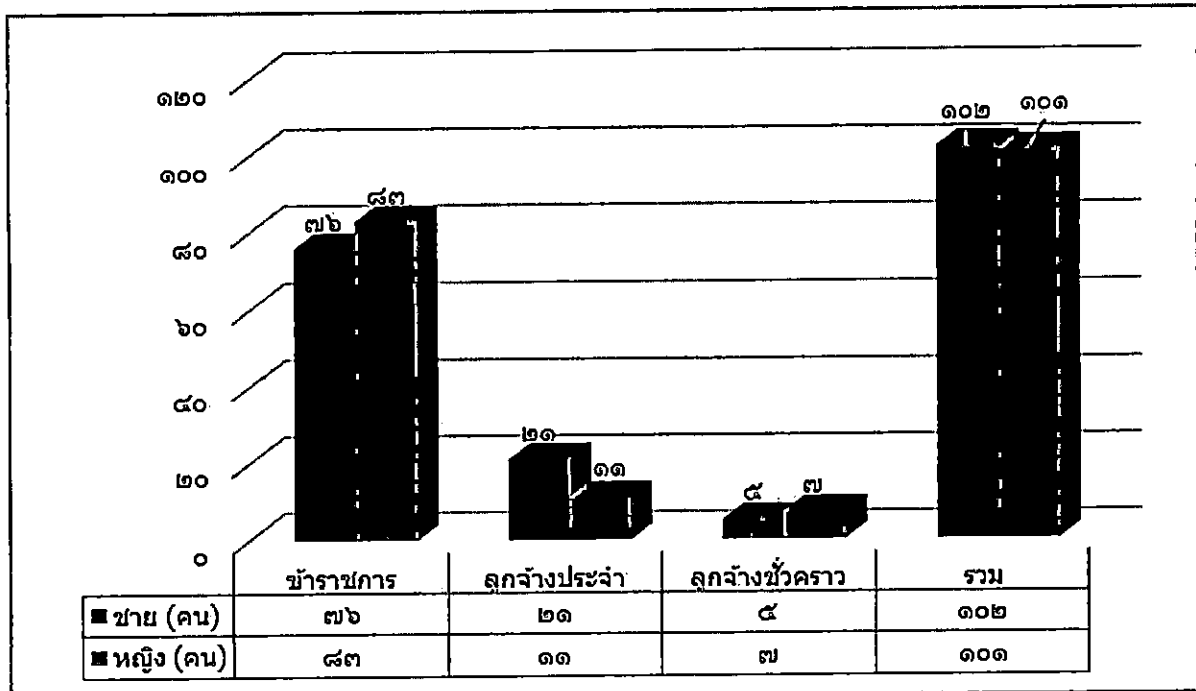

แผนภูมิที่ ๒ แสดงจำนวนอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างที่มีอยู่จริงของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ สามารถจำแนกบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจำแนกตามเพศ แบ่งออกเป็น เพศชาย จำนวน ๑๐๕ คน เพศหญิง จำนวน ๑๐๐ คน ดังแผนภูมิที่ ๓

แผนภูมิที่ ๓ แสดงจำนวนบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำแนกตามเพศ

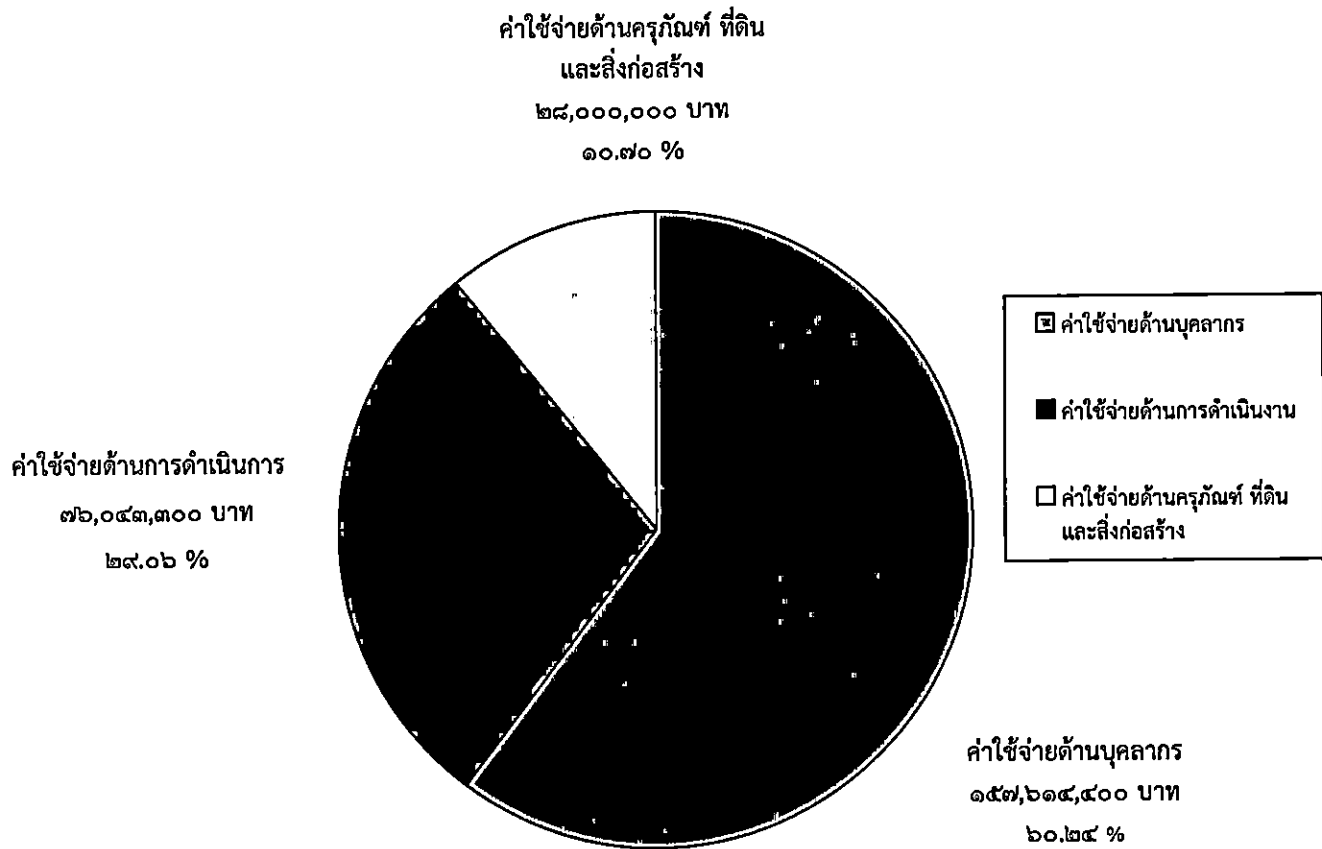
๓.๖ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒๔๗,๓๕๐,๙๐๐ บาท พบว่า รายการค่าใช้จ่ายที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร จำนวน ๑๕๘,๐๙๒,๒๐๐ บาท (ร้อยละ ๖๓.๙๒) รองลงมาเป็น ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน จำนวน ๘๑,๒๑๖,๑๐๐ บาท (ร้อยละ ๓๒.๘๓) และค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง จำนวน ๘,๐๔๒,๖๐๐ บาท (ร้อยละ ๓.๒๕) ดังตารางที่ ๒ และแผนภูมิที่ ๔

ตารางที่ ๒ การจัดสรรงบประมาณจำแนกตามรายการค่าใช้จ่ายที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐	๖๐.๒๔
๑.๑ ค่าตอบแทนคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญและคณะสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ	๔๘,๘๒๖,๖๐๐	๑๘.๖๖
๑.๒ ค่าตอบแทนข้าราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๑๐๘,๗๘๗,๘๐๐	๔๑.๕๘
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน	๗๖,๐๔๓,๓๐๐	๒๙.๐๖
๒.๑ ค่าตอบแทน	๖,๖๐๔,๔๐๐	๒.๕๒
๒.๒ ค่าใช้สอย	๕๙,๓๕๓,๔๐๐	๒๒.๖๘
๒.๓ ค่าวัสดุ	๓,๐๘๐,๐๐๐	๑.๑๘
๒.๔ ค่าสาธารณูปโภค	๗,๐๐๕,๕๐๐	๒.๖๘
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐.๗๐
๓.๑ ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐.๗๐
รวม	๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐	๑๐๐.๐๐

แผนภูมิที่ ๔ แสดงสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำแนกตามประเภท
รายการค่าใช้จ่ายที่ได้รับจัดสรร

๓.๗ ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สู่แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้กำหนดทิศทางและแนวทางต่างๆในการปฏิบัติงาน ที่มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และแผนการปฏิรูปประเทศ ดังรายละเอียดตามแผนภาพที่ ๔

ส่วนที่ ๒

ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑ ดังนี้

- ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวนทั้งสิ้น ๒๓๖,๐๗๗,๔๐๐ บาท โดยมีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร จำนวน ๑๔๕,๖๕๗,๓๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน จำนวน ๗๖,๕๖๗,๑๐๐ บาท และค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง จำนวน ๑๓,๘๖๓,๐๐๐ บาท

- ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวนทั้งสิ้น ๒๓๕,๕๙๑,๘๐๐ บาท โดยมีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร จำนวน ๑๔๙,๒๕๙,๔๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน จำนวน ๗๔,๙๙๕,๙๐๐ บาท และค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง จำนวน ๑๑,๓๓๖,๕๐๐ บาท

- ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวนทั้งสิ้น ๒๔๗,๓๕๐,๙๐๐ บาท โดยมีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร จำนวน ๑๔๙,๙๔๖,๖๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน จำนวน ๘๙,๓๖๑,๗๐๐ บาท และค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง จำนวน ๘,๐๔๒,๖๐๐ บาท

- ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวนทั้งสิ้น ๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐ บาท โดยมีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร จำนวน ๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน จำนวน ๗๖,๐๔๓,๓๐๐ บาท และค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง จำนวน ๒๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท

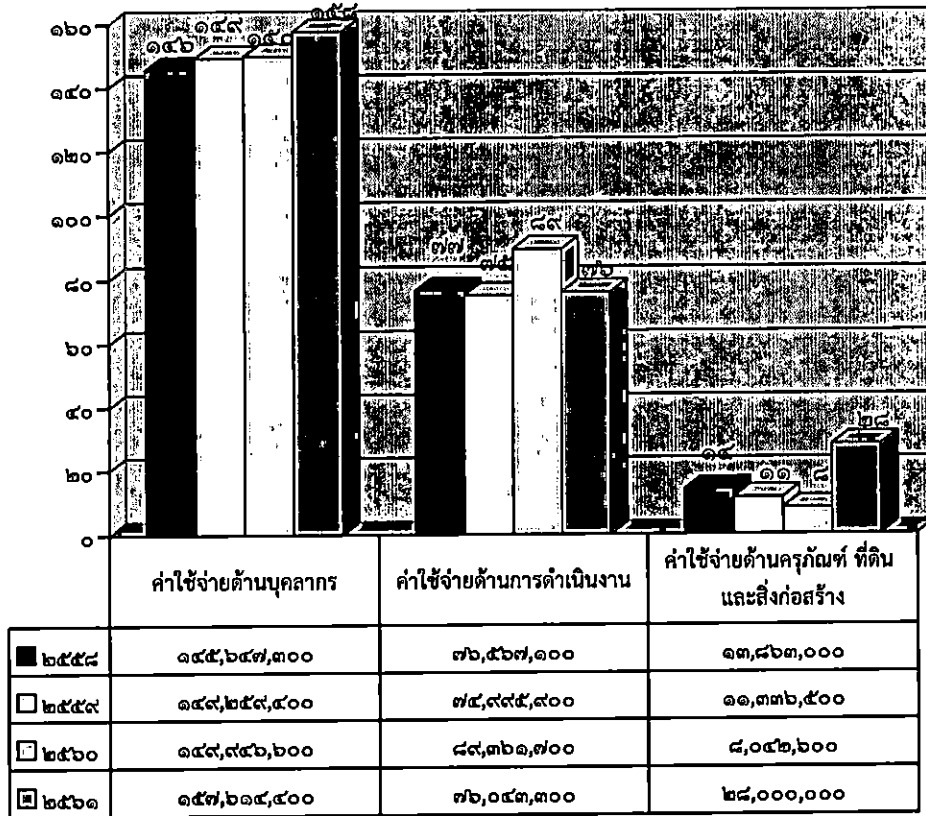
สามารถแสดงการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑ รายละเอียดดังตารางที่ ๓ และแผนภูมิที่ ๕

ตารางที่ ๓ การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑

รายการ	งบประมาณปี	งบประมาณปี	งบประมาณปี	งบประมาณปี
	พ.ศ. ๒๕๕๘	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๔๕,๖๔๗,๓๐๐	๑๔๙,๒๕๙,๔๐๐	๑๔๙,๙๔๖,๖๐๐	๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐
๑.๑ ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ศาลรัฐธรรมนูญและคณะ สนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ	๔๖,๐๗๘,๕๐๐	๔๖,๒๖๔,๓๐๐	๔๕,๐๕๒,๗๐๐	๔๘,๘๒๖,๖๐๐
๑.๒ ค่าตอบแทนข้าราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ	๙๙,๕๖๘,๘๐๐	๑๐๒,๙๙๕,๑๐๐	๑๐๔,๘๙๓,๙๐๐	๑๐๘,๗๘๗,๘๐๐
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการ ดำเนินงาน	๗๖,๕๖๗,๑๐๐	๗๔,๙๙๕,๙๐๐	๘๙,๓๖๑,๗๐๐	๗๖,๐๔๓,๓๐๐
๒.๑ ค่าตอบแทน	๓,๕๗๗,๒๐๐	๕,๒๐๖,๐๐๐	๑๒,๖๓๘,๕๐๐	๖,๖๐๔,๔๐๐
๒.๒ ค่าใช้สอย	๖๒,๒๖๗,๔๐๐	๕๙,๐๖๗,๔๐๐	๖๖,๐๐๐,๗๐๐	๕๙,๓๕๓,๔๐๐
๒.๓ ค่าวัสดุ	๓,๗๑๗,๐๐๐	๓,๗๑๗,๐๐๐	๓,๗๑๗,๐๐๐	๓,๐๘๐,๐๐๐
๒.๔ ค่าสาธารณูปโภค	๗,๐๐๕,๕๐๐	๗,๐๐๕,๕๐๐	๗,๐๐๕,๕๐๐	๗,๐๐๕,๕๐๐
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	๑๓,๘๖๓,๐๐๐	๑๑,๓๓๖,๕๐๐	๘,๐๔๒,๖๐๐	๒๘,๐๐๐,๐๐๐
๓.๑ ครุภัณฑ์สำนักงาน	-	-	-	-
๓.๒ ครุภัณฑ์ยานพาหนะและ ขนส่ง	-	๖,๗๙๐,๐๐๐	-	๒๘,๐๐๐,๐๐๐
๓.๓ ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	๖,๖๓๐,๐๐๐	๖๖๐,๐๐๐	๑,๗๖๕,๐๐๐	-
๓.๔ ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	๗,๒๓๓,๐๐๐	๓,๘๘๖,๕๐๐	๖,๒๗๗,๖๐๐	-
รวม	๒๓๖,๐๗๗,๔๐๐	๒๓๕,๕๙๑,๘๐๐	๒๔๗,๓๕๐,๙๐๐	๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐

แผนภูมิที่ ๕ การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑

ล้านบาท

๒. การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

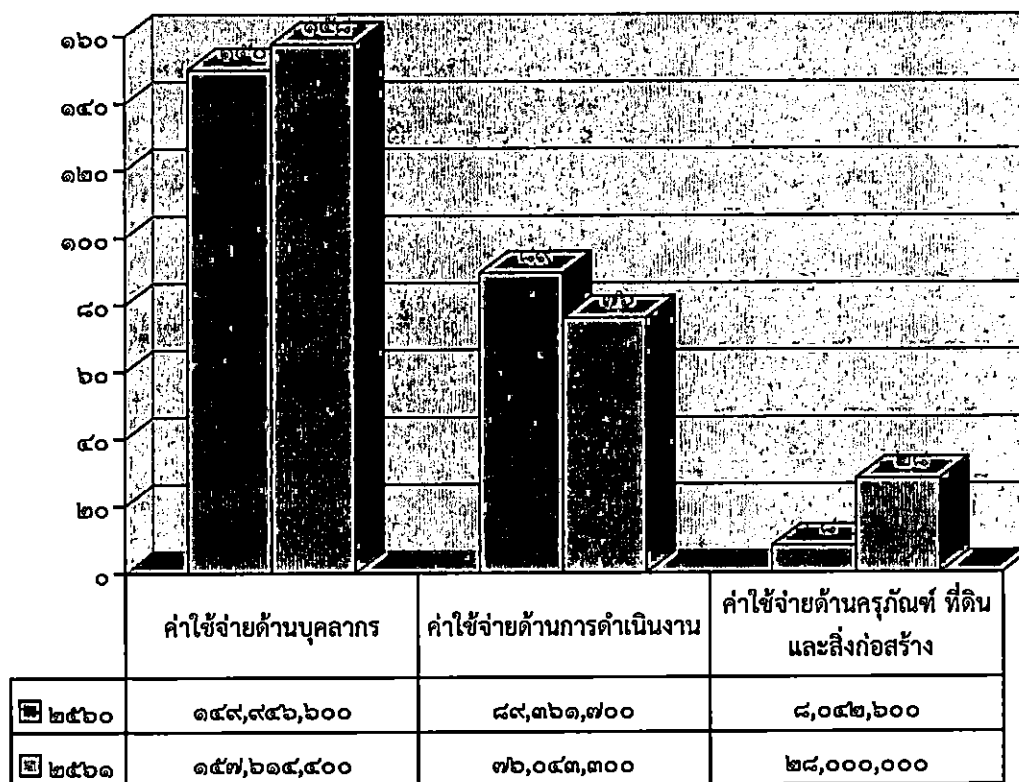
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐ บาท (ซึ่งมีอัตราที่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๔,๓๐๖,๘๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๘) โดยมีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร จำนวน ๑๔๙,๙๔๖,๖๐๐ บาท (ซึ่งมีอัตราที่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๗,๖๖๗,๘๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๑) ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน จำนวน ๗๖,๐๔๓,๓๐๐ บาท (ซึ่งมีอัตราที่ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน -๑๓,๓๑๘,๕๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๐) และค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง จำนวน ๒๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ซึ่งมีอัตราที่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๙,๙๕๗,๕๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๔๘.๑๕) ซึ่งสามารถแสดงการเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ รายละเอียดดังตารางที่ ๔ และแผนภูมิที่ ๖

ตารางที่ ๔ การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

รายการ	ปีงบประมาณ				ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เทียบกับ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐	
	๒๕๖๐		๒๕๖๑		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๔๙,๙๔๖,๖๐๐	๖๐.๖๒	๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐	๖๐.๒๔	๗,๖๖๗,๘๐๐	๕.๑๑
๑.๑ ค่าตอบแทนคณะกรรมการศาล รัฐธรรมนูญและคณะสนับสุนนการ ปฏิบัติงานของคณะกรรมการศาล รัฐธรรมนูญ	๔๕,๐๔๒,๗๐๐	๑๘.๒๑	๔๘,๘๒๖,๖๐๐	๑๘.๖๖	๓,๗๘๓,๙๐๐	๘.๕๐
๑.๒ ค่าตอบแทนข้าราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่สำนักงานศาล รัฐธรรมนูญ	๑๐๔,๙๐๓,๙๐๐	๕๒.๕๑	๑๐๘,๗๘๗,๘๐๐	๕๑.๕๘	๓,๘๘๓,๙๐๐	๓.๗๑
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน	๘๙,๓๖๑,๗๐๐	๓๖.๑๓	๗๖,๐๔๓,๓๐๐	๒๙.๐๖	-๑๓,๓๑๘,๔๐๐	-๑๔.๙๐
๒.๑ ค่าตอบแทน	๑๒,๖๓๘,๕๐๐	๕.๑๑	๖,๖๐๔,๔๐๐	๒.๕๒	-๖,๐๓๔,๑๐๐	-๔๗.๗๔
๒.๒ ค่าใช้สอย	๖๖,๐๐๐,๗๐๐	๒๖.๖๙	๕๙,๓๕๓,๔๐๐	๒๒.๖๘	-๖,๖๔๗,๓๐๐	-๑๐.๐๗
๒.๓ ค่าวัสดุ	๓,๗๑๗,๐๐๐	๑.๕๐	๓,๐๘๐,๐๐๐	๑.๑๘	-๖๓๗,๐๐๐	-๑๗.๑๔
๒.๔ ค่าสาธารณูปโภค	๗,๐๐๕,๕๐๐	๒.๘๓	๗,๐๐๕,๐๐๐	๒.๖๘	-	-
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และ สิ่งก่อสร้าง	๘,๐๔๒,๖๐๐	๓.๒๕	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐.๗๐	๑๙,๙๕๗,๔๐๐	๒๔๘.๑๕
๓.๑ ครุภัณฑ์สำนักงาน	-	-	-	-	-	-
๓.๒ ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	-	-	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐.๗๐	-	๑๐๐
๓.๓ ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	๑,๗๖๕,๐๐๐	๐.๗๑	-	-	-	-๑๐๐
๓.๔ ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	๖,๒๗๗,๖๐๐	๒.๕๔	-	-	-	-๑๐๐
รวม	๒๔๗,๓๕๐,๙๐๐	๑๐๐.๐๐	๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๔,๓๐๖,๘๐๐	๕.๗๘

แผนภูมิที่ ๖ การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ล้านบาท

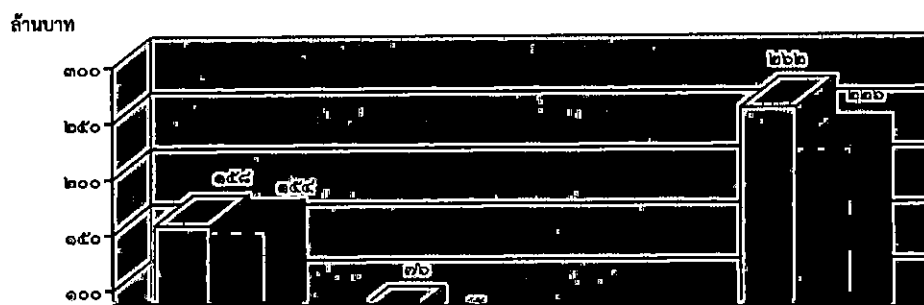
๓. การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จัดสรรงบประมาณ จำนวน ๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐ บาท ณ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ผลการเบิกจ่าย งบประมาณ จำนวน ๑๙๑,๖๕๒,๔๕๗.๒๙ บาท รายละเอียดดัง ตารางที่ ๕ และแผนภูมิที่ ๗

ตารางที่ ๕ การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	งบประมาณที่เบิกจ่าย ณ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑	ร้อยละ ของการเบิกจ่าย
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐	๑๕๔,๒๖๖,๘๓๙.๕๘	๙๗.๘๘
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการ ดำเนินงาน	๗๖,๐๔๓,๓๐๐	๔๕,๒๙๒,๕๓๓.๗๗	๕๙.๕๖
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๒๖,๘๗๒,๐๐๐	๙๕.๙๗
รวมเงินงบประมาณ	๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐	๒๒๖,๔๓๑,๓๗๓	๘๖.๕๔

แผนภูมิที่ ๗ การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๓

ผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ
และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๑. ผลการดำเนินงานด้านคดี

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

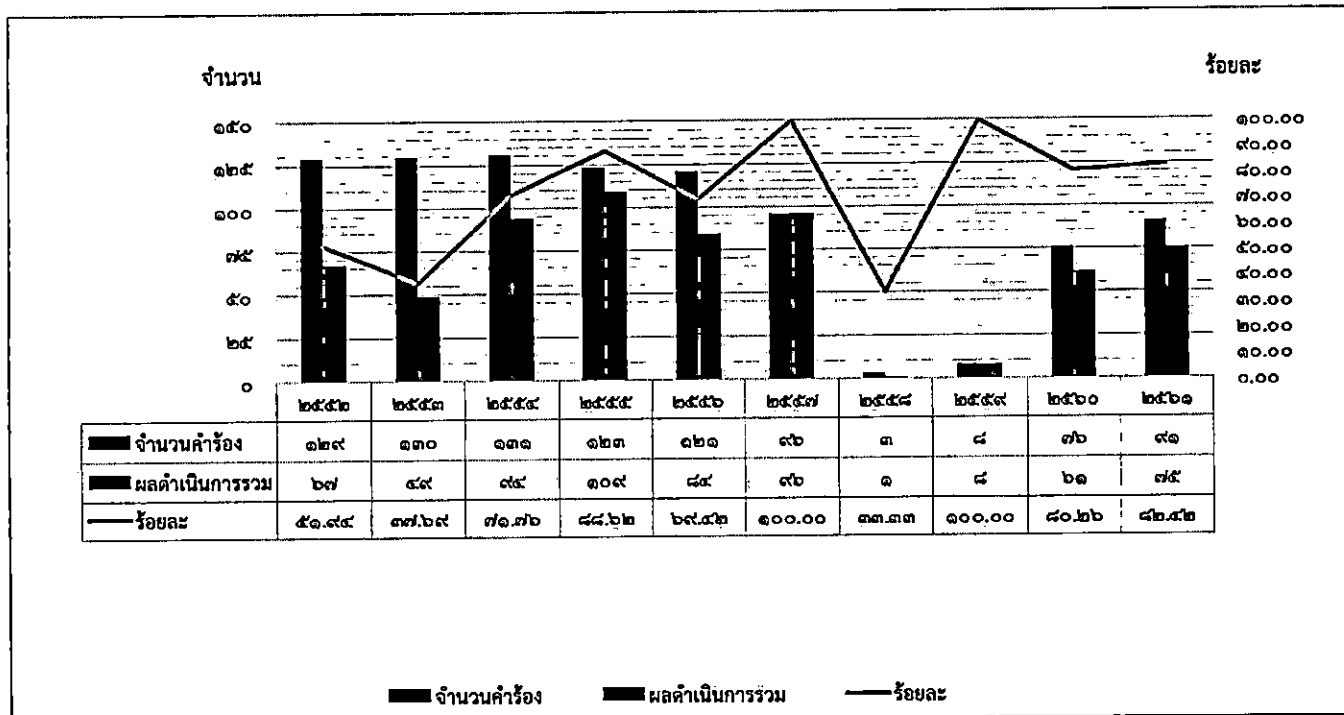
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานงาน ด้านงานคดี งานบริหาร งานวิชาการ เพื่อสนับสนุนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ข้อมูลและงานวิจัยมีคุณภาพ สามารถใช้สนับสนุนงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

แผนงานที่ ๑.๑.๒ การพัฒนาระบบงานคดี งานบริหาร งานวิชาการ เพื่อสนับสนุนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่หนึ่ง การพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ

แผนภูมิที่ ๘ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๐)

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีคดีอยู่ในการพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๙๑ เรื่อง จำแนกรายละเอียดได้ ดังนี้

๑. คำร้องที่ค้างพิจารณาจากปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๖เรื่องแยกเป็นคำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๔ เรื่อง และคำร้องกรณีอื่น จำนวน ๒ เรื่อง

๒. คำร้องที่มีการยื่นเข้ามาใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๘๕ เรื่องแยกเป็นคำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๖๕ เรื่องและคำร้องกรณีอื่น จำนวน ๒๐ เรื่อง

๓. คำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องแล้วเสร็จและมีคำวินิจฉัยแล้วจำนวน ๖ เรื่องเป็นคำร้องที่มีใช้คำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ทั้งหมด

๔. คำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับดำเนินการ/จำหน่ายคดี/ยกคำร้อง จำนวน ๖๙ เรื่อง แยกเป็นคำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๖๓ เรื่องและคำร้องกรณีอื่น จำนวน ๖ เรื่อง

๕. คำร้องที่ยังคงค้างพิจารณาอยู่ในศาลรัฐธรรมนูญ ยกไปดำเนินการต่อในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๖ เรื่อง แยกเป็นคำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๖ เรื่องและคำร้องกรณีอื่น จำนวน ๑๐ เรื่อง

ตารางสรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญประจำปีงบประมาณ พ.ศ ๒๕๖๑

ประเภทคำร้อง	เรื่องค้างพิจารณา ยกมาจากปีก่อน	เรื่องที่มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญ ในระหว่างปี	คำวินิจฉัย	คำสั่งไม่รับดำเนินการ/จำหน่ายคดี/ยกคำร้อง	เรื่องค้างพิจารณา ยกไปดำเนินการต่อในปีถัดไป
มาตรา ๒๑๓	๔	๖๕	-	๖๓	๖
กรณีอื่น	๒	๒๐	๖	๖	๑๐
รวม	๖	๘๕	๖	๖๙	๑๖

ส่วนที่สอง บรรทัดฐานคำวินิจฉัยและคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ก. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องแล้วเสร็จและมีคำวินิจฉัยแล้ว จำนวน ๖ คำวินิจฉัย ดังต่อไปนี้โดยทั้งหมดเป็นคำร้องที่มีใช้คำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓

๑. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๐ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเพื่อประชาชนไทย

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย คดีนี้เป็นกรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองด้วยเหตุพรรคการเมืองไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ในปัจจุบันมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้ยุบพรรคการเมืองกรณีพรรคการเมืองไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง อีกต่อไป จึงไม่อาจนำคำวินิจฉัยนี้มาเป็นบรรทัดฐานได้

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเพื่อประชาชนไทย

๒. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๐ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง คณะรัฐมนตรีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๗๘ วรรคห้าว่าร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการผ่านแดนสินค้าระหว่างกรมศุลกากรแห่งราชอาณาจักรไทยและกรมศุลกากรและสรรพสามิตแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสามที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสอง หรือไม่

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ๑) “หนังสือสัญญา” หมายถึง ความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภทที่จัดทำขึ้นระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีเจตนาก่อให้เกิดพันธผูกพันทางกฎหมาย และอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะถูกบันทึกไว้ในเอกสารฉบับเดียวหรือหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกัน และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร อันเป็นความหมายที่ตรงกันกับคำว่า “treaty” ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๖๙ และอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศหรือระหว่างองค์การระหว่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๘๖ (ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามแนวคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๑/๒๕๔๒, ที่ ๓๓/๒๕๔๓ และที่ ๖-๗/๒๕๕๑) แม้จะระบุชื่อว่าเป็นการจัดทำขึ้นระหว่างหน่วยงานระดับกรมของทั้งสองประเทศแต่เมื่อพิจารณาจากผู้มีอำนาจลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจ ฯ ที่เป็นการลงนามในฐานะผู้แทนของรัฐบาล โดยร่างบันทึกความเข้าใจ ฯ ดังกล่าวมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้ภาคีแต่ละฝ่ายต้องปฏิบัติ แสดงถึงเจตนาที่จะก่อให้เกิดผลผูกพันตามกฎหมายระหว่างกันภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศจึงเข้าลักษณะเป็น “หนังสือสัญญา” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘

๒) ร่างบันทึกความเข้าใจ ฯ เป็นหนังสือสัญญาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการผ่านแดนของสินค้าระหว่างประเทศที่มุ่งจัดการกีดกันทางการค้า อันเป็นลักษณะของการค้าเสรีจึงเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสาม

๓) ร่างบันทึกความเข้าใจ ฯ นี้ เป็นเพียงความตกลงที่ทั้งสองประเทศทำความตกลงในเรื่องวิธีการและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดนภายใต้ GATT ไม่ได้มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการกำหนดพิกัดอัตราภาษีศุลกากรที่มีผลโดยตรงต่อราคาสินค้าหรือการจำกัดปริมาณการนำเข้าสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อการค้าเสรีอย่างกว้างขวาง อันจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคมหรือทางเศรษฐกิจ หรือส่งผลต่อการค้าการลงทุนในระดับชาติ รวมถึงไม่ได้มีหลักเกณฑ์ในการผ่านแดนของสินค้าที่แตกต่าง หรือนอกเหนือไปจากพันธกรณีที่ประเทศไทยและประเทศกัมพูชามีอยู่แล้วตามข้อ ๕ ของ GATT แต่ประการใด อีกทั้งการยกเว้นภาษีศุลกากรสินค้าผ่านแดนก็เป็นไปตามหลักการและข้อผูกพันเดิมภายใต้ GATT ประกอบกับประเทศไทยก็มีพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ อนุวัติการพันธกรณีดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้ผลที่จะเกิดขึ้นจากร่างบันทึกความเข้าใจ ฯ ดังกล่าว คือ จะทำให้เกิดความมั่นใจและคาดหมายได้ต่อนักลงทุนของทั้งสองประเทศ และเป็นการส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยในฐานะศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ของภูมิภาค ทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลทั้งสองประเทศที่มุ่งพัฒนาพื้นที่ชายแดนและส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างกันและจะเป็นประโยชน์ต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาในภาพรวม ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจ ฯ ดังกล่าวจึงเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีที่ไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสอง

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการผ่านแดนสินค้าระหว่างกรมศุลกากรแห่งราชอาณาจักรไทยและกรมศุลกากรและสรรพสามิตแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสาม แต่ไม่เป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง จึงไม่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง

๓. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๖๑ วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่องประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.... มาตรา ๑๘๕ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๐วางบรรทัดฐานไว้ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. มาตรา ๕๖ ที่กำหนดยกเว้นคุณสมบัติบางประการตามรัฐธรรมนูญให้นำมาใช้บังคับกับผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งอยู่ในตำแหน่งก่อนวันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้กำหนดการดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดของผู้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ถือได้ว่ารัฐธรรมนูญได้มอบอำนาจให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้พิจารณากำหนดการดำรงตำแหน่งต่อไปของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว โดยที่รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติเรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป หรือการพ้นจากตำแหน่ง รวมถึงเหตุยกเว้นคุณสมบัติของบุคคลดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ แต่คำวินิจฉัยดังกล่าวมิได้วินิจฉัยครอบคลุมถึงลักษณะต้องห้ามด้วย

ในคดีนี้ศาลรัฐธรรมนูญวางแนวไว้ว่า เมื่อพิจารณาความหมายของคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามและการนำมาใช้แล้ว คำว่า “คุณสมบัติ” หมายความว่า สิ่งที่คุณต้องมีประจำตัวซึ่งต้องมีก่อนที่จะได้มาซึ่งสิทธิหรือตำแหน่ง ส่วนคำว่า “ลักษณะต้องห้าม” หมายความว่า สิ่งที่คุณต้องมีอยู่จะทำให้บุคคลใช้สิทธิ หรือ

เข้าสู่ตำแหน่ง และดำรงตำแหน่งนั้นไม่ได้ตลอดเวลาที่ลักษณะดังกล่าวมีอยู่ เป็นลักษณะที่ได้กำหนดขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการห้ามมิให้ผู้มีลักษณะบางประการที่ได้กำหนดไว้หรือมีพฤติกรรมที่ไม่สมควรเป็นผู้มีสิทธิหรือดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เห็นได้ว่าแม้คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามจะมีความหมายแตกต่างกัน แต่ทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามต่างก็เป็นเครื่องมือหรือมาตรการในการคัดเลือกและควบคุมพฤติกรรมบุคคลที่จะเข้าดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและเป็นสิ่งถูกกำหนดไว้เพื่อผลอย่างเดียวกัน จึงถือได้ว่าทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ... มาตรา ๑๘๕ ในส่วนที่มีให้นำลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๑๘) มาใช้บังคับนั้น ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๔. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๑วันที่๒๓พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่องประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙ หรือไม่

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ไม่ได้กำหนดจำนวนกลุ่มของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาว่าจะต้องมีจำนวนกลุ่มเท่าใด เพียงแต่กำหนดหลักการของการแบ่งกลุ่มว่าต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้เท่านั้น

๒) การแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กรตามมาตรา ๙๓ มิใช่เป็นวิธีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสองถือได้ว่าเป็นการเพิ่มช่องทางให้ได้ผู้สมัครที่มีความหลากหลายเพื่อมาปฏิบัติการให้สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจที่เพิ่มขึ้นตามที่บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีได้กระทบต่อหลักการเลือกกันเองแต่อย่างใด

๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มีความมุ่งหมายให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาต้องมาจากการเลือกกันเองของผู้สมัครรับเลือก โดยจะกำหนดมิให้ผู้สมัครรับเลือกในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันหรือการเลือกไขว้หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ จึงมิใช่บทบัญญัติที่เป็นบทบังคับเด็ดขาด เพียงแต่กำหนดหลักการไว้กว้างว่าจะใช้วิธีการดังกล่าวหรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ... มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙

๕. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๑ วันที่ ๓๐พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ... มาตรา ๓๕ (๔) และ (๕) มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๕ วรรคสาม และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ... มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๕ หรือไม่

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ๑) การดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง และคณะผู้บริหารท้องถิ่น ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ... มาตรา ๓๕ (๔) และ (๕) เป็นสิทธิชนิดหนึ่งซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ออกกฎหมายจำกัดสิทธิดังกล่าวได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๕ วรรคสามเมื่อปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมิได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วแต่เหตุนั้นมีเหตุอันสมควร

๒) การให้บุคคลอื่นหรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนโดยความยินยอมและเป็นไปตามเจตนาของคณพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ เป็นเพียงมาตรการให้คณพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ ที่ไม่สามารถทำเครื่องหมายลงในบัตรเลือกตั้งได้มีโอกาสใช้สิทธิเลือกตั้งบนพื้นฐานความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ซึ่งตราบใดที่ไม่มีการเปิดเผยผลการออกเสียงลงคะแนนของคณพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้นต่อสาธารณะก็ถือได้ว่าเป็นการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง

ผลคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ... มาตรา ๓๕ (๔) และ (๕) ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๕ วรรคสาม และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ... มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๕

๖. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๑ วันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๑ (๑) ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๐ และมาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๓/๒๕๖๐ เรื่องการดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๔๕ หรือไม่

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ๑) การกำหนดให้สมาชิกพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และประสงค์จะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นต่อไปต้องมีหนังสือยืนยันการเป็นสมาชิกต่อหัวหน้าพรรคการเมืองนั้น พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ และต้องชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว สมาชิกผู้ใดมิได้มีหนังสือยืนยันการเป็นสมาชิกให้เป็นอันพ้นจากสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น อีกทั้งยังกำหนดให้พรรคการเมืองต้องแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าวเป็นการรับรองเสรีภาพของบุคคลในการตัดสินใจเลือกและมอบความไว้วางใจของตนแก่พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งโดยผ่านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น อันเป็นการรับรองเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ตลอดจนการกำหนดให้พรรคการเมืองต้องมีการจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองให้ถูกต้องสมบูรณ์ ไม่ซ้ำซ้อนและเป็นปัจจุบัน จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถาบันพรรคการเมืองในเรื่องการดำรงอยู่ของสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นการยืนยันถึงการสนับสนุนของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงมี

นัยสำคัญต่อการปฏิรูปการเมือง โดยเป็นการให้เสรีภาพแก่สมาชิกของพรรคการเมืองที่จัดตั้งและยังดำรงอยู่ในวันก่อนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใช้บังคับ ได้มีโอกาสทบทวนตนเองว่ายังคงมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นต่อไปอย่างเป็นอิสระและสมัครใจ

๒) การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดซึ่งทำให้ไม่มีบทบัญญัติรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่งผลให้พรรคการเมืองที่จดทะเบียนไว้ตามกฎหมายเดิมไม่มีสาขาพรรคการเมืองอีกต่อไปหากแต่กำหนดให้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และจะต้องจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ให้ครบถ้วนภายใต้เงื่อนไขและเงื่อนไขเวลาที่จำกัดเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นสำหรับพรรคการเมือง เนื่องจากสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเป็นกลไกรองรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ทั่วประเทศ โดยผ่านการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอันเป็นฐานมวลชนที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่อันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงหลักการความเป็นพรรคการเมืองของประชาชนตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่เปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง และสามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง แม้การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าวอาจจะกระทบต่อพรรคการเมืองอยู่บ้างในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่กฎหมายก็ได้ยืดหยุ่นและผ่อนปรนให้พรรคการเมืองที่ไม่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีมติขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ตามมาตรา ๑๔๑ วรรคสอง

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๐ และมาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๓/๒๕๖๐ เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๔๕ จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ข. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและจำหน่ายคดี จำนวน ๖๙ เรื่อง

สำหรับคำร้องที่ยื่นเข้ามาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยและจำหน่ายคดี จำนวน ๖๓ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๕/๒๕๖๐ ถึงคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๔/๒๕๖๑ (ยกเว้นคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๖๐, ที่ ๑/๒๕๖๑, ที่ ๑๖/๒๕๖๑, ที่ ๓๗/๒๕๖๑, ที่ ๔๔/๒๕๖๑ และที่ ๕๑/๒๕๖๑)

ส่วนคำร้องที่ยื่นเข้ามาโดยอาศัยรัฐธรรมนูญมาตราอื่นศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยและจำหน่ายคดีจำนวน ๖ คำสั่ง ประกอบไปด้วยคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้

๑. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๕/๒๕๖๐ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ บรรทัดฐานคำสั่ง หลักเกณฑ์ในการรับคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ไว้พิจารณาวินิจฉัยนั้น จะต้องปรากฏว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ต้องการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีด้วย

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากเป็นกรณีที่ศาลจังหวัดพิษณุโลกและศาลอุทธรณ์ภาค ๖ มีคำพิพากษาและคดีถึงที่สุดแล้ว ประกอบกับกรณีที่นักโทษชายซึ่งเป็นจำเลยในคดีหมายเลขแดงที่ ๒๕๔/๒๕๔๙ ยื่นคำร้องขอปรับบทกฎหมายเป็นคุณ ศาลจังหวัดพิษณุโลกก็ได้ส่งยกคำร้องขอให้วินิจฉัยคดีใหม่แล้ว จึงไม่มีคดีอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลจังหวัดพิษณุโลกในอันที่จะนำพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้อีกต่อไป กรณีตามคำร้องดังกล่าวจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๑) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๒. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๖๑ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

บรรทัดฐานคำสั่ง องค์การอิสระมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์การอิสระนั้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องที่เป็นความขัดแย้งเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างองค์การอิสระตั้งแต่สององค์กรขึ้นไปก็ตาม แต่การยื่นคำร้องในกรณีดังกล่าวจะต้องเป็นเรื่องที่มีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจเกิดขึ้น มิใช่กรณีเป็นเพียงข้อสงสัย ข้อหาหรือ หรือการคาดการณ์ว่าอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์การอิสระนั้น ๆ

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากข้อเท็จจริงตามคำร้องยังไม่มีมูลกรณีที่แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องจะปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ วรรคสาม (อำนาจในการสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือกหรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำผิด) จึงยังถือไม่ได้ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้น กรณีจึงเป็นเพียงข้อสงสัย ข้อหาหรือ หรือการคาดการณ์ว่าอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวขึ้นเท่านั้น

๓. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๖/๒๕๖๑ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสอง หรือไม่

บรรทัดฐานคำสั่ง หลักเกณฑ์ในการรับคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ไว้พิจารณาวินิจฉัยนั้น จะต้องปรากฏว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ต้องการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีด้วย

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากคดีที่เป็นเหตุแห่งการส่งคำโต้แย้งมายังศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ นั้นถึงที่สุดแล้ว (ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕) จึงเป็นกรณีที่ไม่มีคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดลำปาง (ศาลที่ส่งคำโต้แย้งของจำเลยมายังศาลรัฐธรรมนูญ) ในอันที่จะนำพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้อีกต่อไป ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

๔. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๗/๒๕๖๑ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง พระราชบัญญัติศาลการ พุทธศักราช ๒๕๖๙ มาตรา ๒๗ มาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๒๐ พระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๑๖ พระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๓ และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๓ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๗๗ หรือไม่
บรรทัดฐานคำสั่ง หลักเกณฑ์การส่งคำโต้แย้งของคู่ความต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นั้น ศาลที่มีอำนาจส่งคำโต้แย้งของคู่ความดังกล่าว ต้องเป็นศาลที่จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งคู่ความโต้แย้งบังคับแก่คดี

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่าคดีอันเป็นเหตุแห่งการส่งคำโต้แย้งมายังศาลรัฐธรรมนูญนั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาไม่ใช่ศาลอาญา ซึ่งเป็นศาลที่ส่งคำโต้แย้งมายังศาลรัฐธรรมนูญ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๕. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๕/๒๕๖๑ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ และที่ ๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๑๓ ว่า การตั้งข้อหาของพนักงานสอบสวนและคำสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ หรือไม่

บรรทัดฐานคำสั่ง ๑) คำโต้แย้งของคู่ความที่จะส่งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ จะต้องเป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนั้นชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมิใช่การโต้แย้งเกี่ยวกับการกระทำของบุคคล

๒) การยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ (๔) มิใช่ส่งมาพร้อมกับคำโต้แย้งของคู่ความ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับหนังสือของศาลอาญาไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลว่าชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มิใช่การโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลอาญาจะใช้บังคับแก่คดีนั้นชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับหนังสือดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้

จำเลยที่ ๑ และที่ ๕ ได้ยื่นคำโต้แย้งต่อศาลอาญาเพื่อให้ส่งเรื่องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และศาลอาญาส่งคำโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้นั้นจะต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองคุ้มครองไว้เท่านั้น ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และต้องไม่ใช่เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

๖. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๑/๒๕๖๑ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ ขอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคสาม หรือไม่ และกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) หรือไม่

บรรทัดฐานคำสั่ง รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาลตามมาตรา ๒๑๒ และ การใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๑ (๑) จึงไม่อาจใช้สิทธิดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งเป็นกรณีขอให้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรตามรัฐธรรมนูญได้

ผลของคำสั่ง สำหรับประเด็นที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ ขอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคสาม หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาลตามมาตรา ๒๑๒ และ การใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๑ (๑) ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องในประเด็นนี้โดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ได้

ส่วนประเด็นที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) นั้น ในระหว่างการพิจารณาได้มีการประกาศพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้นใช้บังคับกรณีจึงมีความชัดเจนในประเด็นที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว จึงไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนี้อีกต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี

ส่วนที่สาม โครงการและกิจกรรม

๑. โครงการพัฒนากระบวนการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการตรวจร่างคำวินิจฉัยของศาล และความเห็นส่วนตนของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดสัมมนาตามโครงการพัฒนากระบวนการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการตรวจร่างคำวินิจฉัยของศาล และความเห็นส่วนตนของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์พิเศษ จรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวเปิดการสัมมนา โอกาสนี้ นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมในการสัมมนาดังกล่าวด้วย เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรม ที เค พาเลส แอนด์ คอนเวนชั่น ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

๒. โครงการสัมมนาประเด็นรัฐธรรมนูญระหว่างที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญประจำคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนารัฐธรรมนูญ สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา ได้จัดโครงการสัมมนาประเด็นรัฐธรรมนูญระหว่างที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนา อันได้แก่ ที่ปรึกษาคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้เชี่ยวชาญประจำคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร และผู้อำนวยการสำนัก และเพื่อนำเอาผลการสัมมนาที่ได้มาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะสำหรับเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต่อไป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการจัดสัมมนาตามโครงการดังกล่าว เรื่อง “หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓” ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมเรือนเคียววัลย์ ริเวอร์ไซด์ รีสอร์ทแอนด์สปา จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ และได้นำรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนาจัดทำพิมพ์เผยแพร่เป็นเอกสารสรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓” และได้แจกจ่ายให้กับคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ หน่วยงานภาครัฐ และประชาชน

๒. ผลการดำเนินงานด้านการวิจัย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงข้อมูลและงานวิจัยให้มีคุณภาพ สามารถใช้สนับสนุนงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยใช้กระบวนการสร้าง/พัฒนางานข้อมูลและงานวิจัยทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศ นอกจากนี้ควรต้องสนับสนุนการเผยแพร่รายงานการศึกษาวิจัยและบทความทางวิชาการและ การให้ทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยทางวิชาการ เงินสมนาคุณผลงาน ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและมีการ ดำเนินการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีการดำเนินการดังนี้

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

- ๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- ๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ
แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม
- ๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานงาน ด้านงานคดี งานบริหาร งานวิชาการ เพื่อสนับสนุน คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ข้อมูลและงานวิจัยมีคุณภาพ สามารถใช้สนับสนุนงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมี ประสิทธิภาพและช่วยพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

แผนงานที่ ๑.๑.๑ สร้าง/พัฒนาข้อมูลและงานวิจัย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้ สนับสนุนงานของศาลรัฐธรรมนูญ

เพื่อเป็นการขับเคลื่อนภารกิจในด้านการศึกษาวิจัยในการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในการ พัฒนา แก้ไขปัญหา รวมถึงการป้องกันมิให้เกิดปัญหาในกระบวนการใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ตลอดจนถึง กระบวนการพิจารณาคดีและด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงมีกิจกรรมและผลผลิต ดังนี้

๒.๑ ด้านโครงการศึกษาวิจัย จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่

(๑) โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญกับแนวคิดประชาธิปไตยที่ปกป้องตนเองได้ (Sustainable Democracy)” โดยศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นที่ปรึกษา ซึ่งมีศาสตราจารย์ ดร. บรรเจิด สิงคะเนติ เป็นหัวหน้าผู้วิจัย

(๒) โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “สิทธิของประชาชนและชุมชนในการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐให้ ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑ และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. มาตรา ๔๕” โดยศูนย์วิจัยและให้ คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีศาสตราจารย์ ดร. สมคิด เลิศไพฑูรย์ เป็นหัวหน้าผู้วิจัย

(๓) โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการกระทำ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.” โดยมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งมีอาจารย์ ดร. ฤทธิภัฏ กัลป์ยามภัทรศิษฏ์ เป็นหัวหน้าผู้วิจัย

๒.๒ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพด้านการศึกษาระดับปริญญาตรี

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาปริญญาตรี สถาบันรัฐธรรมนุญศึกษา ได้จัดโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพด้านการศึกษาระดับปริญญาตรี ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะในด้านการศึกษาระดับปริญญาตรีให้แก่บุคลากรศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการกลุ่มงานวิจัยและพัฒนาปริญญาตรี รวมถึงเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับปริญญาตรี คดีรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน และศาลรัฐธรรมนูญระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการกับนักวิชาการในต่างประเทศ

สำหรับโครงการดังกล่าวได้จัดให้มีการศึกษาดูงานและร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (The Federal Constitutional Court of Germany) เมืองคาร์ลสรู (Karlsruhe) และสถาบันวิจัย Max Planck เพื่อกฎหมายมหาชนและกฎหมายระหว่างประเทศเปรียบเทียบ (The Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law) เมืองไฮเดลเบิร์ก (Heidelberg)

๒.๓ โครงการให้ทุนสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาปริญญาตรี สถาบันรัฐธรรมนุญศึกษา ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ทุนสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาให้แก่บัณฑิต นักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในหัวข้อเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน การเมืองการปกครอง ซึ่งมีผู้สนใจส่งข้อเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นจำนวนมาก โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาให้ทุนสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้แก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน ๗ ราย งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๕๓๑,๐๐๐ บาท บาท แบ่งเป็น

- ทุนสนับสนุนฯ ระดับปริญญาโท ทุนละ ๕๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๓ ราย
- ทุนสนับสนุนฯ ระดับปริญญาเอก ทุนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔ ราย

๓. ผลการดำเนินงานด้านเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อประชาสัมพันธ์

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาสตร์รัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ พัฒนางานเครือข่ายด้านประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่

แผนงานที่ ๔.๒.๑ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนภารกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการจัดพิมพ์สื่อสิ่งพิมพ์และผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

๓.๑ การจัดพิมพ์วารสารศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา สมาชิกวารสาร และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๔ ฉบับ ดังนี้

- ฉบับปีที่ ๑๙ เล่มที่ ๕๖ เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
- ฉบับปีที่ ๑๙ เล่มที่ ๕๗ เดือนกันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
- ฉบับปีที่ ๒๐ เล่มที่ ๕๘ เดือนมกราคม – เมษายน ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
- ฉบับปีที่ ๒๐ เล่มที่ ๕๙ เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๒ การจัดพิมพ์หนังสือ “รวมบทความทางวิชาการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ” ชุดที่ ๑๖ เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๓ การจัดพิมพ์หนังสือรายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง “การนำประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ” โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปวริศร เลิศธรรมเทวี หัวหน้าผู้วิจัย เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๔ การจัดพิมพ์หนังสือ “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ” (พิมพ์ครั้งที่ ๑) เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

๓.๕ การจัดพิมพ์เผยแพร่หนังสือ “สรุปผลโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓” เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๖ ผลิตแผ่นพับประชาสัมพันธ์ศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยดำเนินการผลิตแผ่นพับประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ประวัติความเป็นมา หน้าที่และอำนาจ วิสัยทัศน์ พันธกิจของศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญของประชาชน ตลอดจนสิทธิและเสรีภาพที่ประชาชนพึงมีภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านทางโครงการให้ความรู้ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๗ ผลิตวีดิทัศน์แนะนำศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผลิตวีดิทัศน์แนะนำศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ประวัติ ความเป็นมา หน้าที่และอำนาจ ตลอดจน วิถีพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงขั้นตอนการใช้สิทธิในการยื่นฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนได้รับทราบผ่านทางโครงการให้ความรู้ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาศึกษาดูงาน ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๘ จัดทำจดหมายข่าวศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปี ๒๕๖๑ ดำเนินการผลิตสื่อประเภทจุลสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับหน่วยงานภาครัฐ สถานศึกษา และประชาชนทั่วไป

๓.๙ จัดทำบทความเผยแพร่หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนภารกิจและผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญทางสื่อหนังสือพิมพ์ เนื่องในวาระศาลรัฐธรรมนูญ ครบรอบ ๒๐ ปี ผลิตบทความเพื่อเผยแพร่หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนภารกิจและผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ ในโอกาสครบรอบปีการก่อตั้งศาลรัฐธรรมนูญ และตีพิมพ์เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ ขนาด ๑๒x๒๐ คอลัมน์นี้ว่ ประเภทสี่สี ในวันที่ ๑๑ เมษายน ของทุกปี และดำเนินการมาเป็นประจำทุกปี โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนทั่วประเทศ

๓.๑๐ เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ผ่านทางเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญ จัดทำข่าวสารภารกิจและคำวินิจฉัยตลอดจนความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ วิถีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผ่านทางเว็บไซต์ศาล

รัฐธรรมนูญ ทาง www.constitutionalcourt.go.th กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทั่วประเทศและนานาชาติ

๓.๑๑ เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ สื่อสังคมออนไลน์ จัดทำข่าวสารภารกิจและคำวินิจฉัยตลอดจนความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ วิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญผ่าน ทางสื่อสังคมออนไลน์ ประเภทเฟซบุ๊ก เป็นการพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของศาลรัฐธรรมนูญให้กว้างขวางและครอบคลุมและทันสมัยมากยิ่งขึ้น

ภาพเอกสารและสื่อประชาสัมพันธ์ที่จัดพิมพ์เผยแพร่

๔. ผลการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างระบบฐานข้อมูล พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับบุคลากรและองค์กร เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ก้าวหน้า ทันสมัย และเป็นมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีความสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส และให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นมาตรฐานทัดเทียมกับสถาบันเทียบเท่า

แผนงานที่ ๒.๑.๓ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมุ่งสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นมาตรฐานทัดเทียมกับสถาบันเทียบเท่า โดยมีการดำเนินการดังนี้

๔.๑ งานบำรุงรักษาระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำการตรวจสอบการทำงานของระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทยให้สามารถใช้งานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่างๆ ของระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทยสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ไม่มีการขัดข้องและปัญหาด้านการใช้งาน โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีการบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนกระบวนการวินิจฉัยคดีและการบริหารจัดการงานคดี ที่มีประสิทธิภาพ พร้อมใช้งาน

๔.๒ งานบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและลูกข่ายและระบบโสตทัศนูปกรณ์

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำการบำรุงรักษาระบบเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและลูกข่าย และระบบโสตทัศนูปกรณ์ จัดหาอุปกรณ์ทดแทนอุปกรณ์ที่เสื่อมสภาพต่อลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและลูกข่ายและระบบโสตทัศนูปกรณ์ อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

- ห้องควบคุมคอมพิวเตอร์แม่ข่าย
- ระบบเครือข่ายและความปลอดภัยทางเครือข่าย

- ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดรักษาความปลอดภัย
- ระบบรักษาความปลอดภัยการเข้า-ออกอาคาร
- ระบบบริหารจัดการเครือข่ายคอมพิวเตอร์
- ระบบป้องกันไวรัส

ทำให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพ และมีการรักษาความปลอดภัยที่ครอบคลุมทั้งสำนักงาน

๔.๓ งานบำรุงรักษาและปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office)

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำการบำรุงรักษาและปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office) ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากเกิดปัญหาด้านการใช้งานระบบ หรือต้องการแก้ไขในส่วนงานต่างๆ ในระบบ ก็สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งาน และทำให้ผู้ใช้งานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีระบบงานที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ และบุคลากรสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญผู้ใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office) สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และหากมีความต้องการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในส่วนต่างๆ ก็สามารถแจ้งให้ดำเนินงานแก้ไขเพิ่มเติมได้ ทำให้ส่งผลให้กระบวนการทำงานรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔.๔ งานบำรุงรักษาเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีการบำรุงรักษาเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร คำวินิจฉัย งานวิจัยและวิชาการ งานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐในประเทศ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสู่สาธารณชน และเพื่อให้เว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถให้บริการต่อสาธารณชนในรูปแบบใหม่ได้อย่างมีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ และมีเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการทำงานของเว็บไซต์ที่ทันสมัยและปลอดภัย มีความสมบูรณ์ สามารถใช้งานได้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๔.๕ งานให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มีการอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลกฎหมายประกอบการพิจารณาคดีของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อำนวยความสะดวกในการรับ - ส่ง เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และสามารถใช้ในการเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล คำวินิจฉัย และข่าวสารต่างๆ ขององค์กร โดยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถสืบค้นข้อมูลจากการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

๕. ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล
ในสังคมไทย

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บุคลากรมีสมรรถนะสูงและได้รับการพัฒนาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ
วัฒนธรรมองค์กร

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ บุคลากรมีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ รวมถึงมีความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศ
และระบบเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีการจัดระดับการพัฒนาการประเมิน และการออกแบบให้สอดคล้องกับ
บุคลากรภายใน

แผนงานที่ ๓.๒.๑ การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพตามระดับสมรรถนะที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
กำหนด

แผนงานที่ ๓.๒.๒ การจัดทำระบบการพัฒนาบุคลากรด้านภาษาและระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างต่อเนื่อง บุคลากร
องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมี
ความคาดหวังในผลลัพธ์การปฏิบัติงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มมากขึ้น ทำให้
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงาน กรอบอัตรากำลัง และกำหนด
สมรรถนะ รวมถึงการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้มีความเหมาะสมและ
สอดคล้องกับภารกิจงานของศาลรัฐธรรมนูญในอนาคต มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพตาม
ระดับสมรรถนะที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ
ที่จำเป็นต่องาน รวมถึงมีความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศและระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งในรูปแบบการ
พัฒนาระยะสั้นและระยะยาว การปรับปรุงทัศนคติมุ่งให้บุคลากรภายในมีค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร ร่วมกัน
มีความเป็นทีม ตลอดจนการจัดทำข้อตกลงในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์
ให้ครอบคลุมบุคลากรทุกระดับเพื่อนำมาใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลในองค์กร

การพัฒนาองค์ความรู้ให้มีเนื้อหาและองค์ประกอบตามมาตรฐานที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด
โดยนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติและ/หรือปรับปรุงผลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
จนถึงขั้นการต่อยอดองค์ความรู้เดิมและสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ ตลอดจนสามารถพัฒนานวัตกรรม
เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและการเติบโตขององค์กร ได้อย่างยั่งยืนและก้าวเข้าสู่การเป็นองค์กรแห่งการ
เรียนรู้ จากเหตุข้างต้น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

โดย สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมตามประเภทหรือระดับหลักสูตรจากภายนอกองค์กร และจัดอบรมและสัมมนาทางวิชาการภายในองค์กร ดังต่อไปนี้

๕.๑ การศึกษาอบรมตามประเภทหรือระดับหลักสูตรจากภายนอกองค์กร สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม ดังนี้

หลักสูตร/จำนวน	ผู้เข้าอบรม (คน)
๑. หลักสูตรนักบริหารระดับสูง ๘ หลักสูตร ๙ คน	
(๑) หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม	๑
(๒) หลักสูตรผู้บริหารงานด้านกฎหมายภาครัฐระดับสูง	๒
(๓) หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการเสริมสร้างสังคมสันติสุข	๑
(๔) หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน	๑
(๕) หลักสูตรธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมสำหรับนักบริหารระดับสูง	๑
(๖) หลักสูตรนักบริหารการเงินการคลังภาครัฐระดับสูง	๑
(๗) หลักสูตรนักบริหารการตรวจเงินแผ่นดินระดับสูง	๑
(๘) หลักสูตรไทยกับประชาคมอาเซียน	๑
๒. หลักสูตรนักบริหารระดับกลาง ๒ หลักสูตร๔..... คน	
(๑) หลักสูตรธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง	๓
(๒) หลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง	๑
๓. หลักสูตรนักบริหารระดับต้น ๓ หลักสูตร . ๓ คน	
(๑) หลักสูตรนักประชาสัมพันธ์ดิจิทัล Smart PR	๑
(๒) หลักสูตรการจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์แบบครบวงจร	๒
๔. หลักสูตรกฎหมายมหาชน ๒ หลักสูตร ๒ คน	
หลักสูตรประกาศนียบัตรกฎหมายมหาชน	๒
๕. หลักสูตรของมูลนิธิวิจัยทางปกครอง จำนวน ๒ หลักสูตร	
(๑) หลักสูตรกฎหมายปกครองเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้าง	๖
(๒) หลักสูตรกฎหมายปกครองเกี่ยวกับวินัยและการบริหารงานบุคคล	๔
(๓) หลักสูตรกฎหมายปกครอง	๒

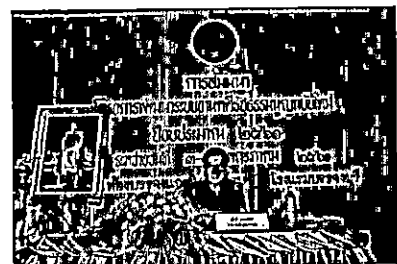
หลักสูตร/จำนวน	ผู้เข้าอบรม (คน)
๖. หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ Advanced	๑
๗. หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ Advanced Consulting	๑
๘.หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ CGIA Fundamental	๑
๙.หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ CGIA พ.ศ.๒๕๖๐ information Technology	๒
๑๐.หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ CGIA พ.ศ.๒๕๖๐ Performance Operation	๒
๑๑.หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ Intermediate ด้าน Consulting	๑
๑๒. หลักสูตร “กฎหมายและระเบียบสำหรับงานการคลัง”	๒
๑๓.หลักสูตร IT Audit for Non – IT Auditor Master Class	๒
๑๔. หลักสูตรงานพิธีการ	๒

๕.๒ การจัดอบรมและสัมมนาทางวิชาการ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญยังได้ดำเนินจัดสัมมนา เพื่อพัฒนาศักยภาพในองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อสามารถนำพัฒนาและปรับแนวทางการใช้ประโยชน์และพัฒนาระบบและวิธีการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยมีการดำเนินกิจกรรมและโครงการสำคัญ ๆ ดังนี้

๕.๒.๑ โครงการพัฒนาระบบงานคดีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

๑. โครงการพัฒนาระบบงานคดีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่งานด้านคดีของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพื่อพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีโดยมีความพร้อมและมีความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงานตามคู่มือปฏิบัติงานคดี และเพื่อให้การดำเนินงานด้านคดีของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน

สำหรับกิจกรรมที่สำคัญของโครงการนี้ได้แก่

๑) การบรรยายหัวข้อ “การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” โดยคณะวิทยากรของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒) การบรรยายหัวข้อ “ความคาดหวังการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดสำนักคดี ๑-๕” โดย นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๓) การรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของร่างคู่มือการปฏิบัติงานด้านคดี

๕.๒.๒ โครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างทักษะการให้คำปรึกษาและสร้างเครือข่ายด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

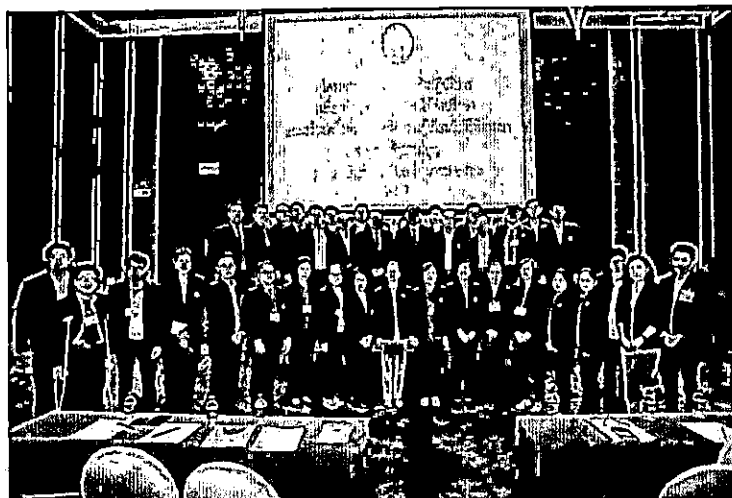
โครงการนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญและผู้เกี่ยวข้องทราบถึงบทบาทหน้าที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพื่อเสริมสร้างทักษะการให้คำปรึกษาแก่ประชาชนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ เพื่อระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนทางวิชาการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและการตรวจคำร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นแนวทางการปฏิบัติงานด้านการตรวจคำร้องและการเสนอความเห็นต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะทำให้การตรวจคำร้องและการเสนอความเห็นต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญมีความเป็นเอกภาพ เพื่อสร้างเครือข่ายของศาลรัฐธรรมนูญสำหรับการประสานงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ และเพื่อให้เครือข่ายของศาลรัฐธรรมนูญซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญทราบถึงแนวทางปฏิบัติในการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

สำหรับรูปแบบในการจัดโครงการจะประกอบไปด้วยสองส่วนด้วยกัน ส่วนที่หนึ่ง คือการบรรยายทางวิชาการให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ และส่วนที่สอง คือ การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกับผู้แทนหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่หนึ่ง การบรรยายทางวิชาการให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ จัดขึ้นในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เป็นการบรรยายทางวิชาการในหัวข้อ “หลักการให้คำปรึกษาทางกฎหมายเบื้องต้น” โดยว่าที่ร้อยตรี ดร. ถวัลย์ รุยาพร นายกสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ และนายโกเมท ทองภิญโญชัย อัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและहारือ ๔ สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ สำนักงานอัยการสูงสุด และวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เป็นการบรรยายทางวิชาการในหัวข้อ “หลักการพื้นฐานในการร่างคำฟ้อง” โดย นายเอกณัฐ จิณเสน ตุลาการศาลปกครองกลาง สำนักงานศาลปกครอง

และนายเกรียงศักดิ์ อรุณพงศ์พิศาล อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุดสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด ณ ห้องประชุมชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

ส่วนที่สอง การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกับผู้แทนหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรมไมด้า จังหวัดกาญจนบุรี โดยการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันออกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

- ๑) กลุ่มองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร
- ๒) กลุ่มองค์กรศาล
- ๓) กลุ่มองค์กรอิสระ/อัยการ
- ๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินและกลุ่มองค์กรภาคประชาชน

๕.๒.๓ โครงการพัฒนาระบบงานธุรการงานคดีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

โครงการนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๙-๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมฟอร์จูน วิวนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านคดีของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น และเพื่อให้การดำเนินงานด้านคดีของเจ้าหน้าที่และคณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างมีระบบและมีมาตรฐาน โดยโครงการนี้มีกิจกรรมที่สำคัญ คือ

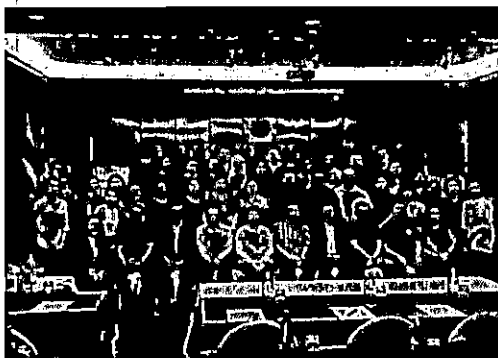
๑) การบรรยายสรุปและศึกษาดูงานในหัวข้อ “การขับเคลื่อนระบบยุติธรรมชุมชนในจังหวัดนครพนม” โดยคณะวิทยากรของจังหวัดนครพนม ณ ศาลากลางจังหวัดนครพนม

๒) การบรรยายพิเศษหัวข้อ “การพัฒนาระบบงานธุรการงานคดี” โดย ท่านบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการรัฐธรรมนูญ ณ โรงแรมฟอร์จูน วิวนครพนม

๓) การศึกษาดูงานการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งของอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม

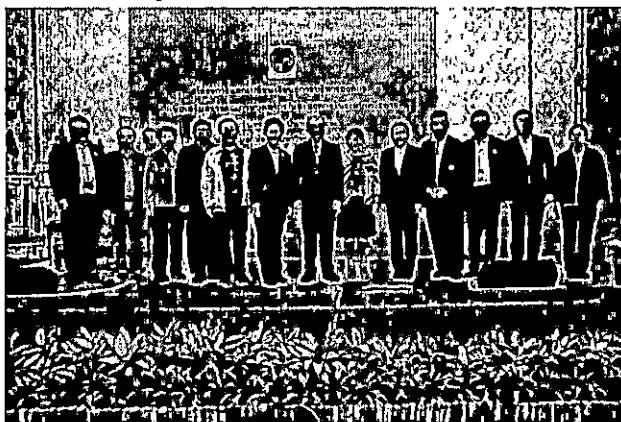
๕.๒.๔ โครงการบูรณาการการบริหารงานอย่างเป็นองค์รวม

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการตามโครงการบูรณาการการบริหารงานอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงานขององค์กรทั้งทางด้านคดี ด้านวิชาการ และด้านบริหาร และให้ความสำคัญกับการทำงานด้านสนับสนุนภารกิจงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

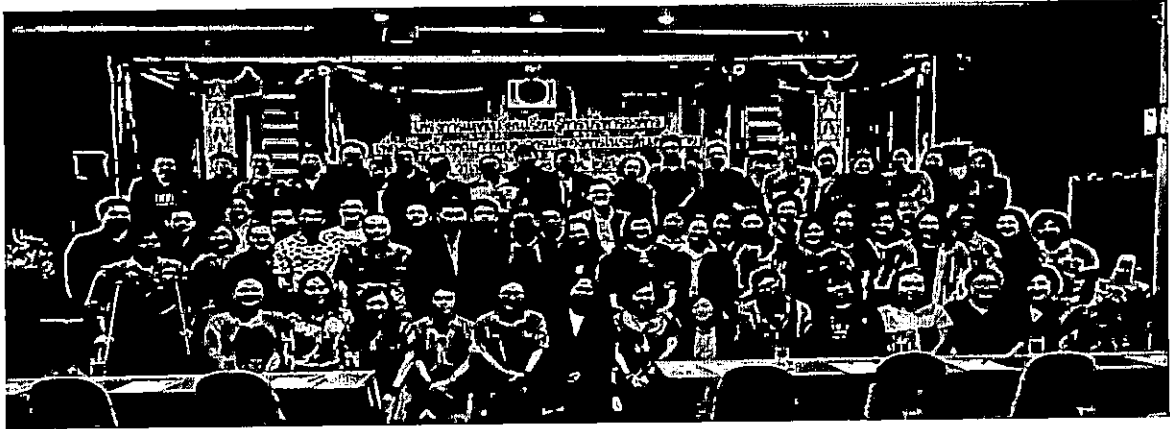
อีกทั้งเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีร่วมกัน กลุ่มเป้าหมายคือ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มงาน และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ระหว่างวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑

๕.๒.๕ โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารองค์กร

โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างคุณภาพบุคลากร และองค์กรในระดับเครือข่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างบุคลากรในองค์กร และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรภายนอกองค์กร เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมและแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาพัฒนาตนเอง พัฒนาองค์กร โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

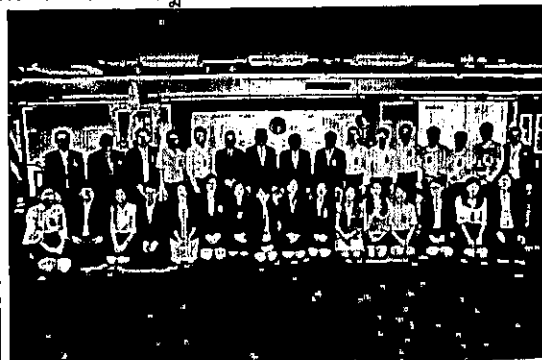
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหาร ผู้อำนวยการสำนัก
ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญระหว่างวันที่ ๑๙
ถึงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

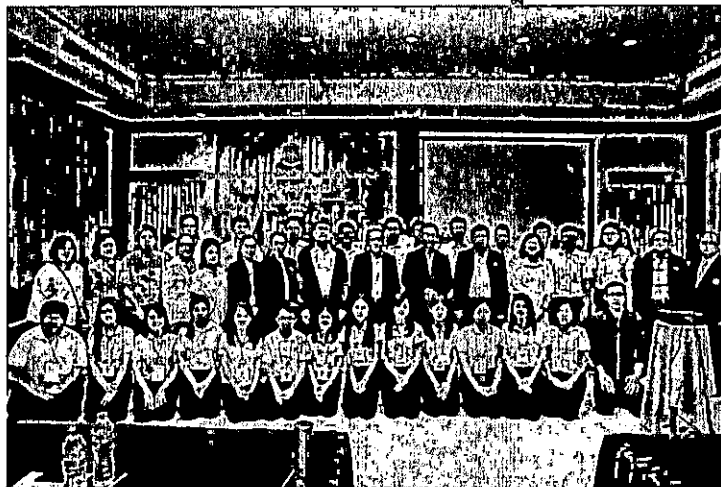
๕.๒.๖ โครงการปฐมนิเทศและการพัฒนาศักยภาพสำหรับข้าราชการบรรจุใหม่

โครงการปฐมนิเทศและการพัฒนาศักยภาพสำหรับข้าราชการบรรจุใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อให้ข้าราชการบรรจุใหม่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย บทบาท หน้าที่และอำนาจขององค์กร
กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ วินัย จรรยาบรรณ คุณธรรม และจริยธรรมของข้าราชการที่พึงปฏิบัติ
แนวทางในการทำงาน วัฒนธรรมขององค์กร ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ สวัสดิการและสิทธิประโยชน์
ตอบแทนอื่นที่พึงจะได้รับ เพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่แก่ข้าราชการบรรจุใหม่และข้าราชการรับโอนให้สามารถ
นำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานและตอบสนองต่อภารกิจของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ สร้างความสามัคคี สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการทำงานเป็น
ทีมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อกันในการปฏิบัติงาน สร้างขวัญและ
กำลังใจให้กับข้าราชการบรรจุใหม่และข้าราชการรับโอนมีความเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมายให้มี
ประสิทธิภาพ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานกับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาให้เป็นไปใน
ทิศทางเดียวกัน ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ และระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒
ประกอบด้วยการบรรยายทางวิชาการ เกี่ยวกับนโยบาย บทบาท หน้าที่และอำนาจขององค์กร กฎเกณฑ์
ระเบียบ ข้อบังคับ วินัย จรรยาบรรณ คุณธรรม และจริยธรรมของข้าราชการที่พึงปฏิบัติ แนวทางในการ
ทำงาน วัฒนธรรมขององค์กร ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ตอบแทนอื่นที่พึง
จะได้รับ และถ่ายทอดประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ โดยวิทยากรภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและ
วิทยากรจากหน่วยงานภายนอก กิจกรรมสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และการทำงานร่วมกันเป็นทีม

ภาพประกอบระหว่างวันที่ ๙ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ภาพประกอบระหว่างวันที่ ๑๕- ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ท่านนุรักษ์ มาประณีต
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่

๕.๒.๗ โครงการพัฒนาศักยภาพของข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

โครงการพัฒนาศักยภาพของข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านคดี ด้านวิชาการ และด้านบริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ตลอดจนมีแนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ การนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเอง และพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีร่วมกัน มีผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงาน ข้าราชการ และลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖. ผลการดำเนินงานด้านความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๖.๑ ด้านการส่งเสริมและขยายการพัฒนางานให้ครอบคลุมตามข้อตกลงความร่วมมือทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ ส่งเสริมและขยายการพัฒนางานให้ครอบคลุมตามข้อตกลงความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและเพิ่มขึ้นในอนาคต

แผนงานที่ ๔.๑.๑ ทบทวนและเสริมสร้างการดำเนินการตามข้อตกลงความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

แผนงานที่ ๔.๑.๔ ส่งเสริมบทบาทความร่วมมือในเวทีของกลุ่มอาเซียน, ศาลรัฐธรรมนูญเอเชีย ศาลรัฐธรรมนูญโลก ตลอดจนเวทีในระดับทวีปและพหุภาคีที่เกี่ยวข้อง

มุ่งเน้นให้เกิดเครือข่ายที่มีการดำเนินงานตามข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่อง (เครือข่ายลักษณะ Active) และพัฒนางานเครือข่ายด้านประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่ โดยดำเนินการดังนี้

๖.๑.๑ ความร่วมมือกับเครือข่ายภายในประเทศ

๑) การดำเนินโครงการสัมมนาทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยบูรพา

เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดโครงการสัมมนาทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยบูรพา โดยได้รับเกียรติจากนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการ ฯ พร้อมทั้งบรรยายพิเศษเรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญกับระบบยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ และจัดให้มีการอภิปรายเรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรม โดยได้รับเกียรติจากนายเชาวนระ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาจารย์อนุชา อชิรเสนา อาจารย์ประจำภาควิชานิติศาสตร์ และอาจารย์มุกกระจ่าง จรณี อาจารย์ประจำภาค วิชานิติศาสตร์ ร่วมอภิปรายในหัวข้อดังกล่าว

โอกาสนี้ รองศาสตราจารย์สมนึก ชีระกุลพิศุทธิ์ ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา ได้ให้เกียรติกล่าวต้อนรับประธานในพิธีและคณะ ณ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี

๒) การดำเนินโครงการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และให้เกียรติบรรยายพิเศษเรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ต่อจากนั้นจัดให้มีพิธีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยมีนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ลงนามร่วมกับ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ ไหมศรี กรด รักษาการแทนคณบดีสำนักวิชารัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และโครงการดังกล่าวได้จัดให้มีการอภิปรายในเรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรมประชาธิปไตย และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ นายมนตรี กนกวารี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ นายสุทธิชัย งามชื่นสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นายสุรัช คมพจน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาวิทาลัยวลัยลักษณ์ และคุณทวีพร คงแก้ว อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ร่วมเป็นวิทยากร และในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ได้จัดให้มีการแข่งขันตอบปัญหาด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและบทบาทหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับผลการแข่งขันตอบปัญหา รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ โรงเรียนสตรีพิบูลย์ ทีม ๑ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ ได้แก่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ทีม ๒ และรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒ ได้แก่ โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช และรางวัลชมเชย ๒ รางวัล ได้แก่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ทีม ๒ และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ นครศรีธรรมราช โอกาสนี้ได้รับเกียรติจากนายบุญเสริม นาคสาร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร ร่วมเป็นกรรมการผู้แทนจากสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และมอบรางวัลดังกล่าว

๓) การดำเนินโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหา ระดับชั้นมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ภายใต้”โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา” ในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๖.๐๐ ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

๔) การดำเนินโครงการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยนเรศวร

เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยนเรศวร และให้เกียรติบรรยายพิเศษเรื่อง บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญไทย ต่อจากนั้นจัดให้มีพิธีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ลงนามร่วมกับ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กาญจนา เจริญศิริ อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร ต่อจากนั้นเป็นการอภิปรายในเรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรมประชาธิปไตย และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ นายมนตรี กนกวารี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยอดพล เทพสิทธา อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และนายอดิเทพ อวยยะพัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี ร่วมเป็นวิทยากร และในวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ได้จัดโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาโดยการแข่งขันตอบปัญหาด้านกฎหมาย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับผลการแข่งขันตอบปัญหา รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑ ได้แก่ โรงเรียนนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ และรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒ ได้แก่ โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร และรางวัลชมเชย ๒ รางวัล ได้แก่ โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร และโรงเรียนสวรรคค่อนันต์วิทยา จังหวัดสุโขทัย

๕) การดำเนินโครงการ "โครงการหลักนิติธรรมสู่การบูรณาการกระบวนการยุติธรรม"

เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ศาสตราจารย์พิเศษจรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิด "โครงการหลักนิติธรรมสู่การบูรณาการกระบวนการยุติธรรม" ณ ห้องประชุม Forum Ball Room โรงแรม The Paradiso JK Design อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ในการนี้ ศาสตราจารย์พิเศษจรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ได้กรุณาปาฐกถาพิเศษเรื่อง "หลักนิติธรรมในบริบทการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรตุลาการ" และต่อจากนั้น ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ได้บรรยายพิเศษเรื่อง "หลักนิติธรรม : จากหลักการสู่ทางปฏิบัติ"

ต่อมาในช่วงบ่ายเป็นการเสวนาทางวิชาการเรื่อง "หลักนิติธรรมกับการบูรณาการกระบวนการยุติธรรม" โดย ศาสตราจารย์ ดร. บรรเจิด สิงคะเนติ และศาสตราจารย์ ดร. วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ซึ่งดำเนินรายการโดย ดร. เขาวนระ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ศาลปกครองนครสวรรค์ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครสวรรค์ อัยการจังหวัดคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดนครสวรรค์ และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้จัดนิทรรศการและให้คำปรึกษาและคำแนะนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานด้วย

โดยโครงการนี้ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ตำรวจ ทหาร สถาบันการศึกษา และฝ่ายปกครองในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดข้างเคียงหลายหน่วยงาน เข้าร่วมจัดนิทรรศการ รับฟัง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการดังกล่าวทุกประการ

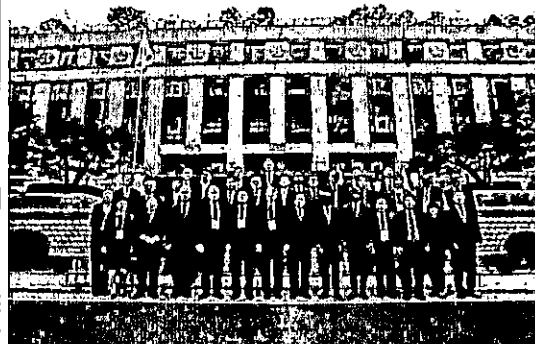
๖) การดำเนินโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรม" กับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์บุญชนะ อุตถาคาร อาคารวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จัดโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรม" โดยได้รับเกียรติจากนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการและบรรยายพิเศษ เรื่อง "ศาลรัฐธรรมนูญกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน" และร่วมรับฟังการอภิปราย เรื่อง "ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรม" โดยนายเขาวนระ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ นายมนตรี กนกวารี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี อาจารย์ทิพสุดา ญาณามิรัตน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเมืองการปกครอง ดำเนินรายการโดย นายสรรัชช์

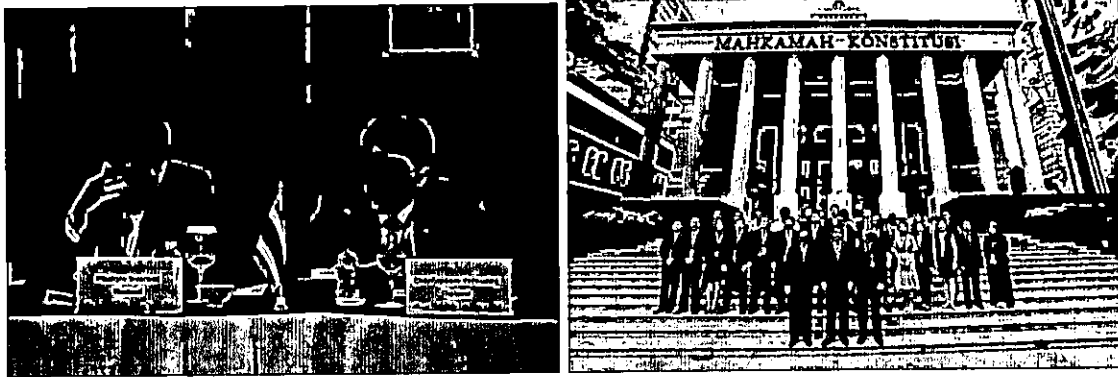
เลี่ยมสุวรรณ นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์บุญชนะ อรรถากร อาคาร
วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๖.๑.๒ ความร่วมมือกับเครือข่ายในต่างประเทศ

๑) การเดินทางไปราชการต่างประเทศ เพื่อเข้าร่วมประชุมระดับนานาชาติ

(๑) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วย นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการประชุมนานาชาติ ครั้งที่ ๑ ของสำนักงานเลขาธิการถาวรด้านการวิจัย และพัฒนาแห่งสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย ในระหว่างวันที่ ๒๙ ตุลาคม - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ สาธารณรัฐเกาหลี

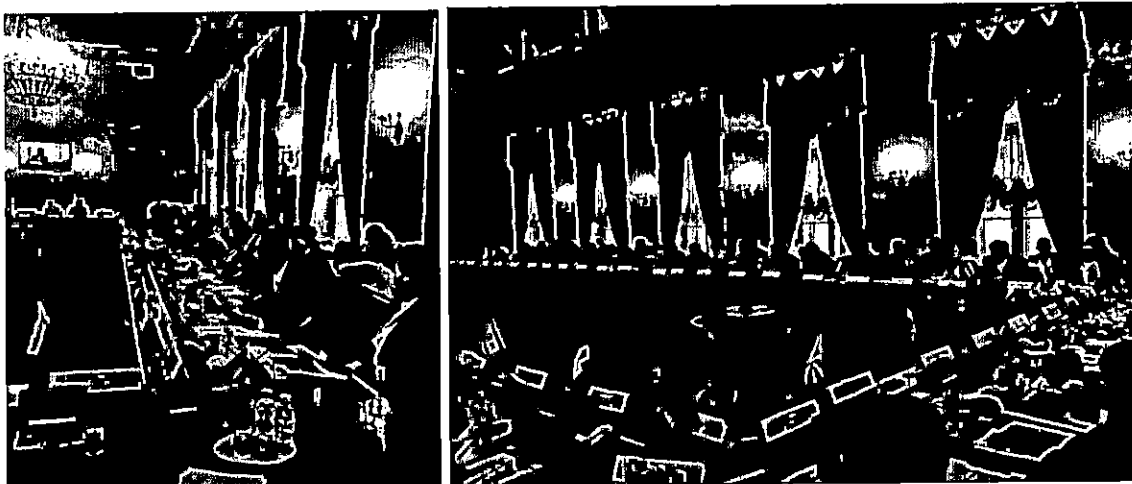
(๒) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมประชุมเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงาน (Liasion Officer) ประจำสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย และการอบรมหลักสูตรระยะสั้นหัวข้อ “บทบาทของศาลรัฐธรรมนูญและการควบคุมการนำอุดมการณ์ของรัฐและคุณค่าของประชาธิปไตยไปปฏิบัติในพหุสังคม” (The Role of the Constitutional Court in Overseeing the Implementation of Ideology) ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

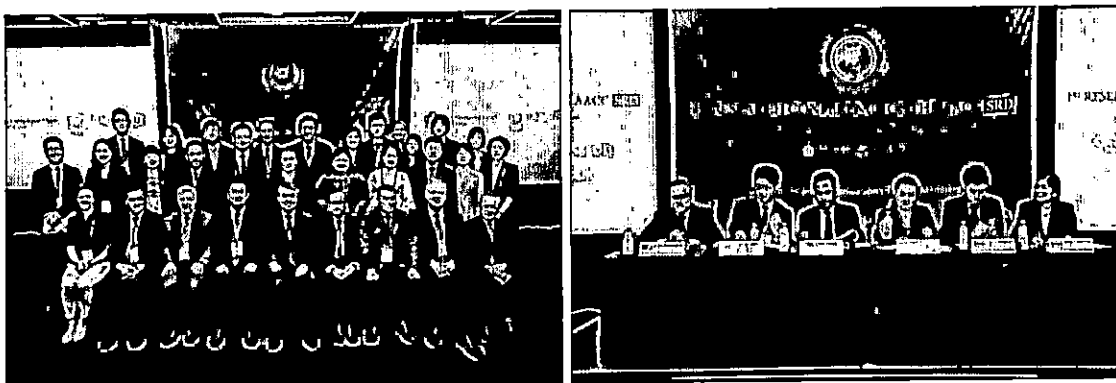
(๓) นายสุรเกียรติ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วย นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายวรวิทย์ กังศศิเทียม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เดินทางไปเยือนศาลสูงสุดสาธารณรัฐอาร์เจนตินา เพื่อเข้าเยี่ยมคารวะ ตลอดจนลงนามในบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding) ถึงความร่วมมือระหว่างกันในอนาคต ในการนี้ นาย Ricardo Lorenzetti ประธานศาลสูงสุดสาธารณรัฐอาร์เจนตินา ร่วมให้การต้อนรับและลงนามในบันทึกความเข้าใจ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ศาลสูงสุดสาธารณรัฐอาร์เจนตินา กรุงบัวโนสไอเรส

(๔) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วย นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศเนื่องในโอกาสครบรอบ ๕๖ ปีของการสถาปนาศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐตุรกี โดยหัวข้อการประชุม คือ “การประเมินผลในช่วงห้าปีแรกของการยื่นคำร้องตรงโดยประชาชน” (Evaluation of the First Five Years of Individual Application) ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๙ เมษายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐตุรกี

(๕) นายจรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ในฐานะผู้แทนศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการประชุมนานาชาติ หัวข้อ “รัฐธรรมนูญในยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงระดับโลกและเป้าหมายของการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ” ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย นครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยได้นำเสนอการอภิปรายเรื่อง “Constitutional Review through the Rule of Law” ซึ่งในการประชุมดังกล่าว ผู้แทนศาลรัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ และผู้แทนองค์การระหว่างประเทศ ได้ร่วมอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แนวคำวินิจฉัยและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความยุติธรรมทางรัฐธรรมนูญ ในการส่งเสริมหลักนิติธรรม การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการอนุวัติการให้รัฐธรรมนูญสามารถเสริมสร้างคุณภาพชีวิต สิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้อย่างแท้จริง

(๖) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมการประชุมด้านการวิจัย ครั้งที่ ๑ ของสำนักงานเลขาธิการถาวรด้านการวิจัยและพัฒนาของสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย ระหว่างวันที่ ๒๘ พฤษภาคม - ๒ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐเกาหลี โดยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทั้งสองคนได้นำเสนอบทความทางวิชาการ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการถาวรด้านการวิจัยและพัฒนา ได้รวบรวมบทความทางวิชาการจากประเทศต่างๆ ผลิตเป็นสิ่งพิมพ์ชื่อ “เขตอำนาจศาลและองค์การของสมาชิกสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย” (Jurisdictions and Organization of AACC Members)

(๗) โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์กรในกระบวนการยุติธรรมกับกลุ่มประชาคมอาเซียนบวกหก

โครงการนี้จัดขึ้น ณ เครือรัฐออสเตรเลียในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญผู้ปฏิบัติงานด้านคดี และผู้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับงานคดีเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างหน่วยงานองค์กรศาลและสถาบันเทียบเท่าหรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในต่างประเทศ และเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้มีมาตรฐานในระดับเดียวกับบุคลากรขององค์กรศาลรัฐธรรมนูญของประเทศสมาชิกในกลุ่มประชาคมอาเซียนบวกหกโดยจะแบ่งการดำเนินงานออกเป็นสี่ส่วน ดังต่อไปนี้

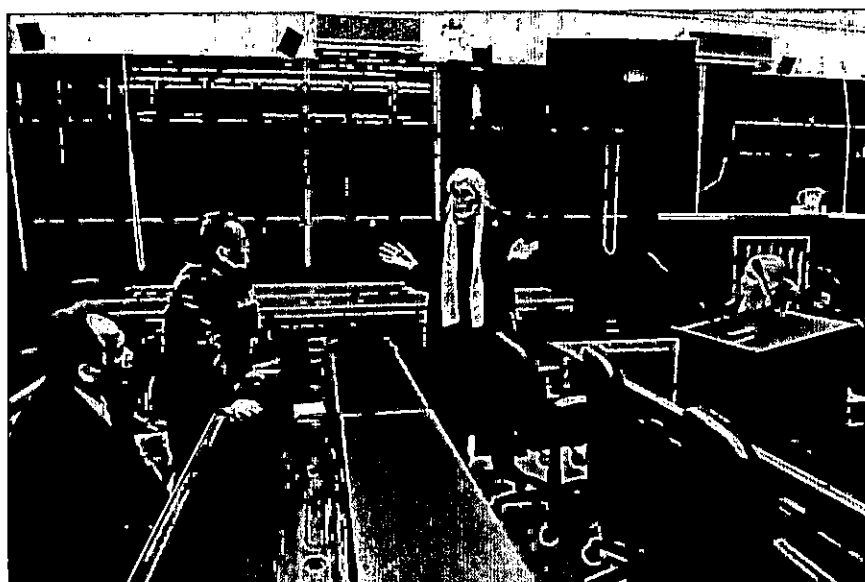
ส่วนที่หนึ่ง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อสิทธิการสมรสระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน(Same-sex Marriage)โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ประสานงานกับ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์(The Faculty of Law of the University of New South Wales)เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อทางวิชาการดังกล่าว ในวันจันทร์ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๑

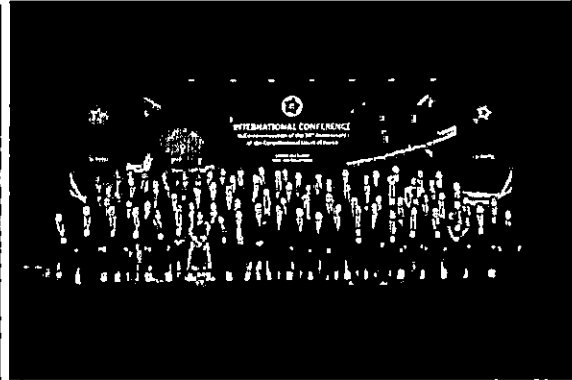
ส่วนที่สอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยได้เข้ารับฟังการบรรยายสรุปและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ณ ศาลสูงแห่งออสเตรเลีย (The High Court of Australia) ในวันอังคารที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑และเข้าเยี่ยมและรับฟังการบรรยาย ณ สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงแคนเบอร์ราเมื่อวันอังคารที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑

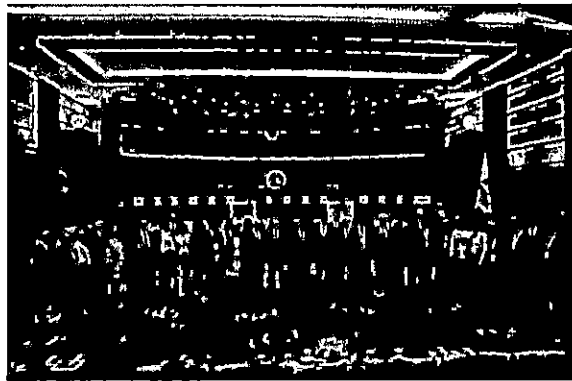
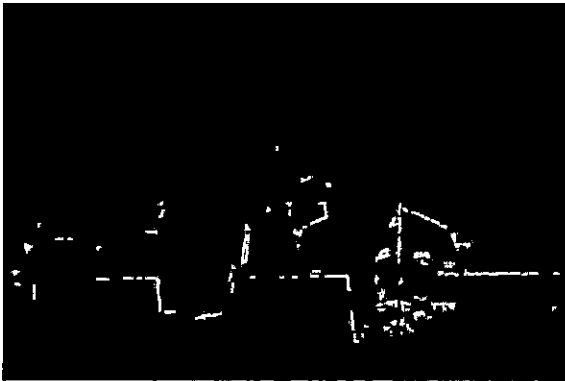
ส่วนที่สาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อ กฎหมายการรณยฆาตในรัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย (The Voluntary Assisted Dying Act ๒๐๑๗) โดยการศึกษาในหัวข้อทางวิชาการนี้ ได้รับฟัง การบรรยายสรุปที่ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น (Melbourne Law School, The University of Melbourne) ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑

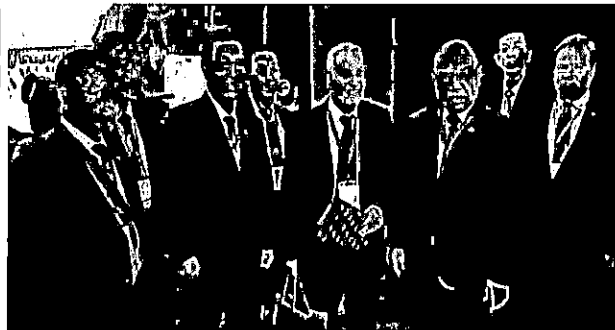
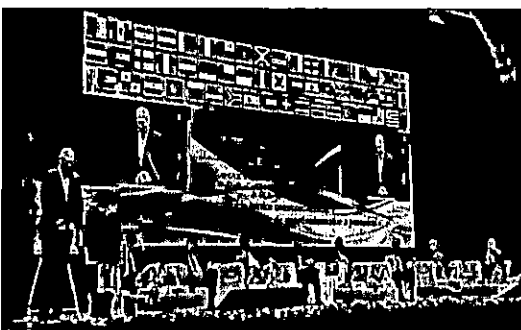
ส่วนที่สี่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ ศาลฎีกาแห่งรัฐวิกตอเรีย (The Supreme Court of Victoria) ซึ่งมีระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนดและพัฒนาอย่างเป็นระบบโดยได้เข้ารับฟังการบรรยาย ณ ศาลฎีกาแห่งรัฐวิกตอเรีย ในวันศุกร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

(๘) นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการประชุมนานาชาติ เนื่องในโอกาสศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ครบรอบ ๓๐ ปี โดยมีหัวข้อการประชุม คือ “สถานะในอดีตและปัจจุบันของความยุติธรรมทางรัฐธรรมนูญ” (Past and Present Status of Constitutional Justice) ระหว่างวันที่ ๑ - ๕ กันยายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐเกาหลี

(๙) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมการฝึกอบรมภาคฤดูร้อน ครั้งที่ ๖ ซึ่งจัดขึ้นโดยศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย ในหัวข้อ “สิทธิในเสรีภาพและความมั่นคง” (The Right to Liberty and Security) ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐตุรกี

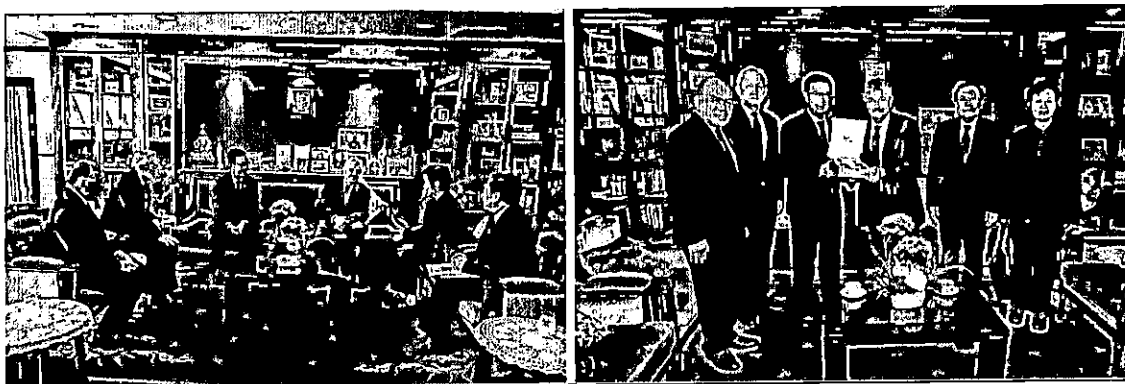

(๑๐) นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายบุญส่ง กุลบุปผา นายปัญญา อุดชาชน นายวรวิทย์ กังศศิเทียม และนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมประชุมวิชาการระหว่างประเทศ ณ ราชาอาณาจักรโมร็อกโก ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑

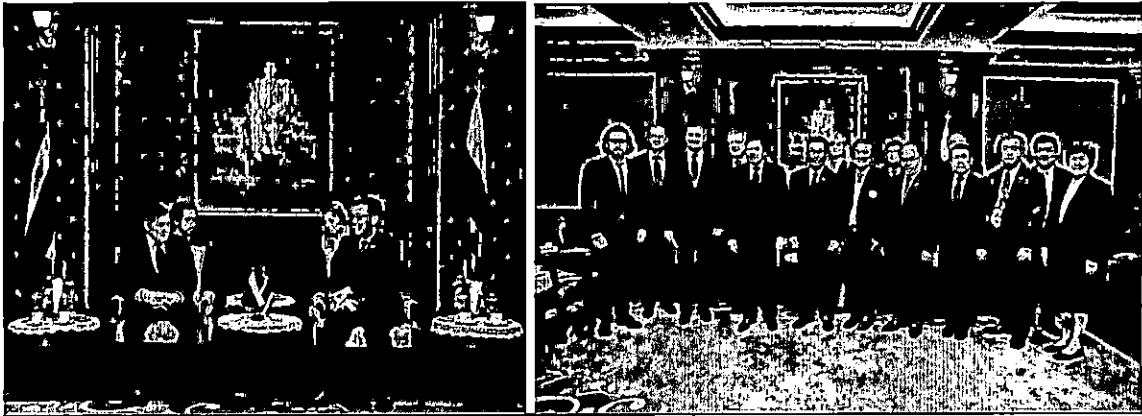

(๑๑) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมการอบรมระยะสั้น หัวข้อ “ศาลรัฐธรรมนูญและรัฐธรรมนูญนิยมในพลวัตทางการเมือง” (The Constitutional Court and Constitutionalism in Political Dynamics) และเข้าร่วมการประชุมเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงาน (Liaison Officer) ประจำสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์และสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย ระหว่างวันที่ ๓๐ กันยายน – ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

๖.๑.๓ การรับรองการเข้าเยี่ยมชมคารวะและการรับรองการศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ

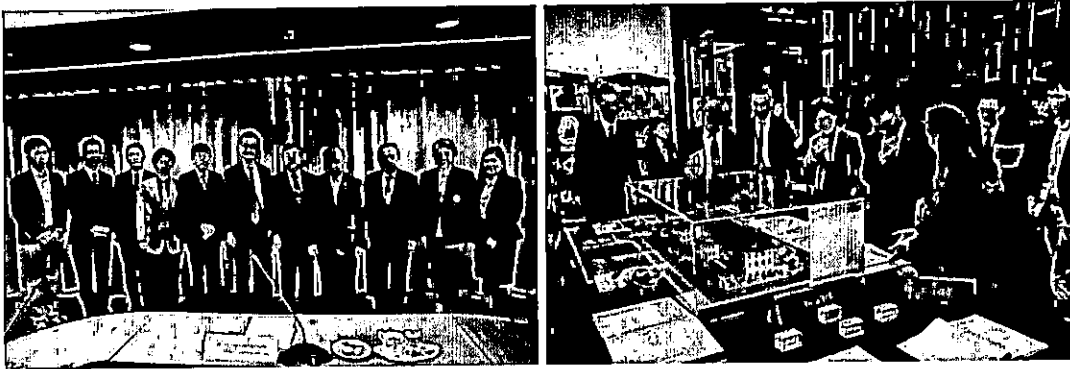
(๑) นายอนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ Mr. Georg Gafron ผู้แทนมูลนิธิคอนราต อาเดนาัวร์ ประจำประเทศไทย ในโอกาสเข้าเยี่ยมชมคารวะและหารือถึงกรอบความร่วมมือทางวิชาการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ การดำเนินโครงการเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศาลรัฐธรรมนูญประเทศอื่นๆหรือสถาบันเทียบเท่านอกเหนือจากที่เคยดำเนินการความร่วมมือกันมาแล้ว

(๒) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายเชวณะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับประธานศาลฎีกาแห่งสหพันธรัฐรัสเซียและคณะ ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

(๓) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ H.E. Mr. Lyu Jian เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

(๔) นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับและบรรยายสรุปเกี่ยวกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญให้แก่คณาจารย์จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย Asahi ประเทศญี่ปุ่น ในโอกาสเข้าศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

(๕) นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ Mr. Katsuyuki KIZAWA ผู้พิพากษาศาลสูงสุดแห่งญี่ปุ่น และ Mr. Yohei OKAMOTO ผู้พิพากษาประจำศาลแขวงโตเกียว ในโอกาสเข้าเยี่ยมชมการะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ศึกษาดูงานศาลรัฐธรรมนูญและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างศาล เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

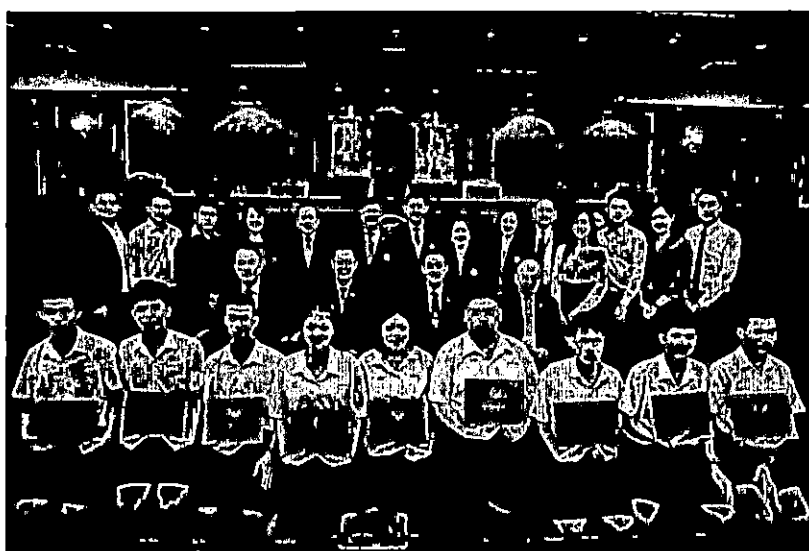
กลยุทธ์ที่ ๔.๒ พัฒนาเครือข่ายด้านประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่

แผนงานที่ ๔.๒.๑ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนภารกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

แผนงานที่ ๔.๒.๒ เสริมสร้างและบูรณาการงานด้านประชาสัมพันธ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

แผนงานที่ ๔.๒.๓ การประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ของศาลรัฐธรรมนูญ

๖.๑.๔ โครงการพัฒนายุวชนศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการพัฒนายุวชนศาลรัฐธรรมนูญ รุ่นที่ ๔ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อสร้างเครือข่ายระดับเยาวชนและบูรณาการองค์ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นการเสริมสร้างเครือข่ายยุวชนของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีเยาวชนที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการมีจำนวน ๔๐ คน โดยได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญอย่างถูกต้อง และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถสร้างเครือข่ายจากเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการได้โดยเผยแพร่องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารของศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารไปยังบุคคลภายนอกได้ อีกทั้งได้รับรู้ความคิดเห็นและมุมมองเยาวชน ผ่านกระบวนการประเมินผล โดยสามารถนำข้อสรุปที่ได้มาวางแผน การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ภายนอกให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป และสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรในด้านการรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย

๖.๑.๕ การดำเนินโครงการบูรณาการสานเครือข่ายศาลรัฐธรรมนูญสู่ประชาชน ประจำปี ๒๕๖๑

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดโครงการบูรณาการสานเครือข่ายศาลรัฐธรรมนูญสู่ประชาชนประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ในวันศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมกรุงศรี ริเวอร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงผู้แทนภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคกลาง ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี จำนวนทั้งสิ้น ๓๔๑ คน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หน้าที่ และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สู่ประชาชนในส่วนภูมิภาค รวมถึงการบูรณาการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยร่วมมือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ และอำนาจของหน่วยงานต่างๆในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนเผยแพร่กฎหมาย และให้คำปรึกษาปัญหากฎหมายแก่ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้น โดยผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญรวมถึงกฎหมายและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตลอดจนรับทราบช่องทางการใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ตลอดจนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานศาลและกระบวนการยุติธรรม และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ทำให้เกิดเครือข่ายหน่วยงานพันธมิตรของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มขึ้น

๖.๑.๖ การให้บริการทางวิชาการด้านการศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ ดำเนินการบริการความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนเผยแพร่หน้าที่และอำนาจวิธีพิจารณาคดี และกฎหมายรัฐธรรมนูญ ให้กับคณะหน่วยงานและสถาบันการศึกษาที่มีความประสงค์ขอเข้าศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ

๖.๑.๗ ความร่วมมือในการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชน ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ โดยออกพื้นที่จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชน ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ อาทิ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สภาพัฒนาการเมือง ฯลฯ

๖.๒ ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และความร่วมมือทางวิชาการ

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล

ในสังคมไทย

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔.๓ พัฒนางค์ความรู้และความร่วมมือด้านวิชาการ

แผนงานที่ ๔.๓.๑ บูรณาการและสร้างเสริมองค์ความรู้ทางวิชาการและพัฒนาความร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร

เพื่อพัฒนากระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมและเสริมสร้างการอาสาพิทักษ์รัฐธรรมนูญ และพันธมิตรจากองค์กรทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงเครือข่ายต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพมีการจัดการฐานข้อมูลสมาชิกอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีเครือข่ายสนับสนุนกิจการของศาลรัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวางโดยเน้นการส่งเสริมกิจการอาสาพิทักษ์รัฐธรรมนูญ การเสริมสร้างพันธมิตรจากองค์กรต่างๆ การพัฒนาเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย การพัฒนาเครือข่ายโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและพัฒนาบุคลากรด้านเครือข่าย กลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยมีการดำเนินการดังนี้

๖.๒.๑ การดำเนินโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยองค์กรในกระบวนการยุติธรรมและองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ” เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ ฯ

เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนทางวิชาการ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยองค์กรในกระบวนการยุติธรรมและองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการดังกล่าวเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรม และจัดให้มีการอภิปรายในเรื่อง “การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน” โดยได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.จรินทร์ วัฒนนทร์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา นายบุญอนันต์ วรรณพานิชย์ ตุลาการศาลปกครองสูงสุด นางกาญจนา ภัทรโชค อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ และนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเป็นวิทยากร โอกาสนี้ นายวรวิทย์ กังคศิเทียม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้เกียรติเข้ารับฟังการอภิปรายดังกล่าวด้วย ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ ฯ

๖.๒.๒ การประชุมทางวิชาการเรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญผู้พิทักษ์หลักนิติธรรม” เนื่องในโอกาส ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยครบรอบ ๒๐ ปี

เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายอรรถนิติ ดิษฐอำนาจ องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ เปิดการประชุมทางวิชาการเรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญผู้พิทักษ์หลักนิติธรรม” (The Constitutional Court : Protector of the Rule of Law) เนื่องในโอกาสศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยครบรอบ ๒๐ ปี โอกาสนี้ผู้แทนพระองค์มอบของที่ระลึกให้แก่ประธานศาลรัฐธรรมนูญชาติต่าง ๆ ประกอบด้วย Mr. Anwar Usman ประธานศาลรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐอินโดนีเซีย Mr. Lee Jin – sung ประธานศาลรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐเกาหลี Prof. Dr. Zühtü Arslan ประธานศาลรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐตุรกี และนายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พร้อมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ทำคุณประโยชน์แก่ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ณ โรงแรมเพนินซูล่า เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

เมื่อเสร็จพิธีแล้วนายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้เกียรติปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยภายใต้หลักนิติธรรม และในช่วงบ่ายได้รับเกียรติจาก ศ.ดร.วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญ : ผู้พิทักษ์หลักนิติธรรม และในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นการปาฐกถาพิเศษจากประธานศาลรัฐธรรมนูญชาติต่าง ๆ และการอภิปรายร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยมี รศ.ดร.ณรงค์เดช สรุโฆษิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดำเนินรายการอภิปรายดังกล่าว

๖.๓ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล
ในสังคมไทย

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

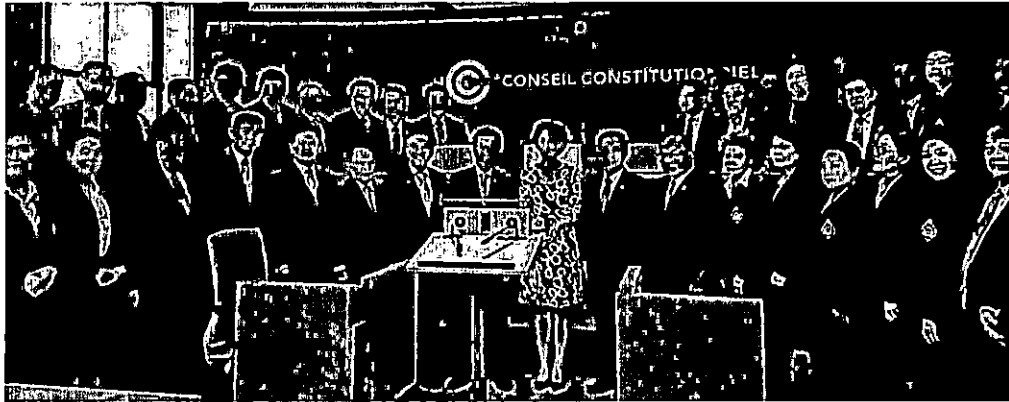
๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

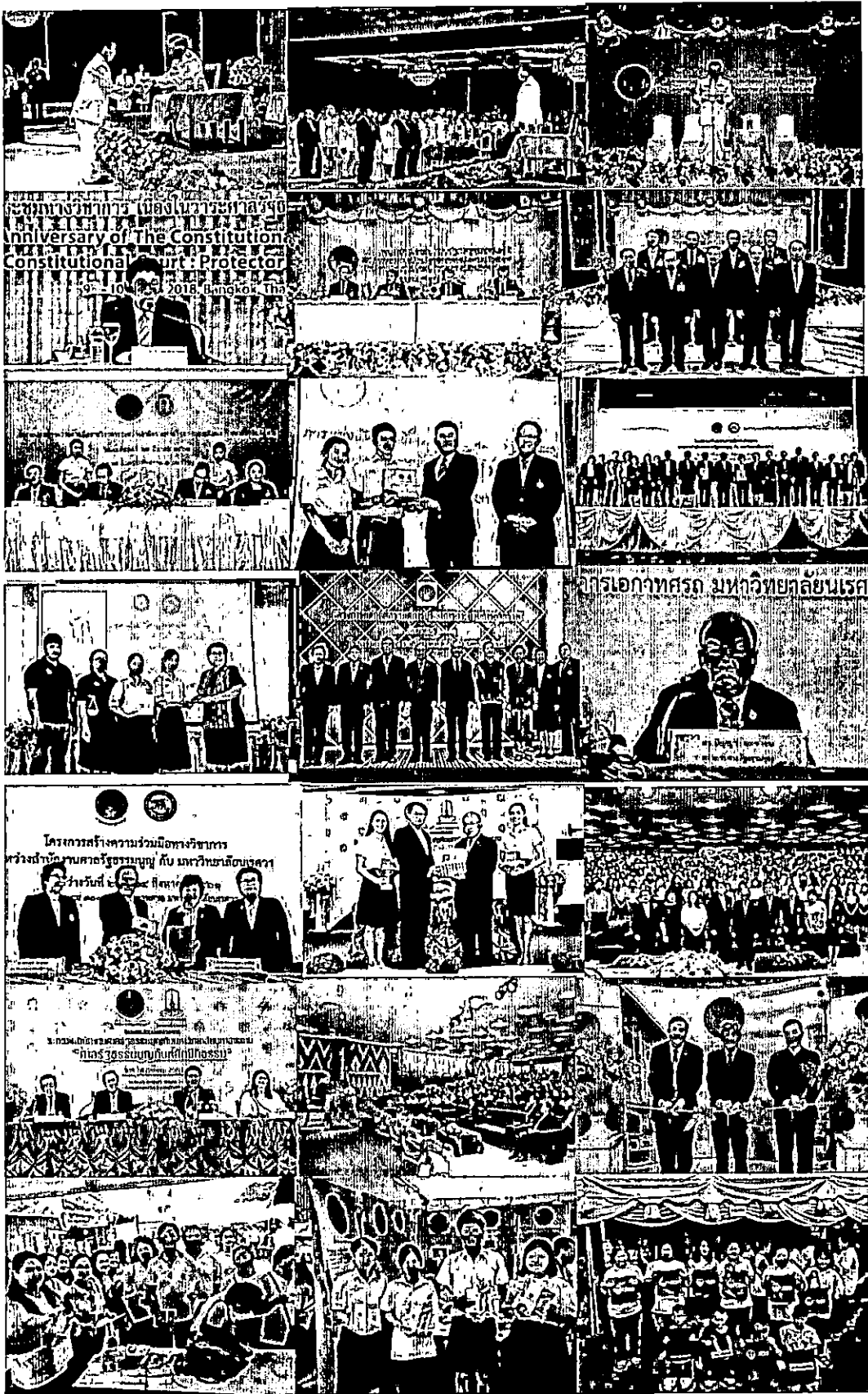
กลยุทธ์ที่ ๔.๓ พัฒนาองค์ความรู้และความร่วมมือด้านวิชาการ

แผนงานที่ ๔.๓.๑ บูรณาการและสร้างเสริมองค์ความรู้ทางวิชาการและพัฒนาความร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร

๒.๓.๑ โครงการอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นรป.)

โดยกลุ่มงานวิทยาลัยรัฐธรรมนุญ สถาบันรัฐธรรมนุญศึกษาได้ดำเนินการขึ้น เนื่องจากสำนักงานศาลรัฐธรรมนุญได้คำนึงถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ผู้บริหารหรือผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยงานต่างๆ ภาคนหน่วยงาน จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักนิติธรรม หลักประชาธิปไตย และหลักสิทธิมนุษยชน ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและได้มีโอกาสดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ข้อเสนอแนะด้านกฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่นๆ โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ นี้ เป็นการดำเนินโครงการอบรมเป็นรุ่นที่ ๖

๗. สรุปประเด็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๔

การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี
และกิจกรรมสำคัญของประเทศ

๑. การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ

งานพระราชพิธีและงานพิธีต่างๆ ถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญอย่างยิ่งที่แสดงถึงความเป็นราชอาณาจักรไทย อันสืบเนื่องยาวนานมากกว่าเจ็ดร้อยปี หลักฐานสำคัญปรากฏมาแต่สมัยเมื่อสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดไว้ในกฎหมายที่ยุทธศาสตร์ว่าเดือนใดมีพระราชพิธีใด เพื่อเป็นแบบแผนให้สืบทอดปฏิบัติมาจวบจนปัจจุบัน

พระราชพิธีในรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งเป็นพระราชพิธีประจำ และพระราชพิธีพิเศษ เฉพาะที่เป็นหมายกำหนดการของสำนักพระราชวังเปิดโอกาสให้ข้าราชการทุกฝ่ายได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญล้วนสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและได้แสดงกตเวทิตาธรรม โดยการเข้าร่วมงานพระราชพิธี รัฐพิธีต่างๆ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑) ดังนี้

๑. พระราชพิธีพิเศษ	
๑.๑ พระราชพิธี พิธี อันเกี่ยวเนื่องกับพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร	
๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลครบรอบ ๑ ปี วันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลครบรอบ ๑ ปี วันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธียกพระนพปฎลมหาเศวตฉัตรยอดพระเมรุมาศ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง
๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลออกพระเมรุ เนื่องในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง

๑.๑ พระราชพิธี พิธี อันเกี่ยวเนื่องกับพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร (ต่อ)	
๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล พระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีอัญเชิญพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ขึ้นประดิษฐาน ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีบรรจุพระบรมราชสรีรางคารพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระอุโบสถ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม และวัดบวรนิเวศวิหาร

๒. พระราชพิธีประจำ	
๒.๑ พระราชพิธี รัฐพิธี เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	
๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดเทพศิรินทราวาส
๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐	คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร
๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐	คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดราชาธิวาส
๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม
๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐	นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์ รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดราชโอรสาราม
๑ มีนาคม ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล มาฆบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๒๘ และ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล วิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีทางศาสนาตามหามงคล ๕ ศาสนา เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ ตึกสันติไมตรี (หลังนอก) ทำเนียบรัฐบาล

๒.๑ พระราชพิธี รัฐพิธี เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา (ต่อ)	
๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑	นายอนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลอาสาฬหบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑	นายอนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเทศกาลเข้าพรรษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

๒.๒ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ที่มีพระมหากษัตริย์องค์แรกบ้านเมืองในกาลก่อน	
๑ ตุลาคม ๒๕๖๐	นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์ รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะ เนื่องในวันระลึกคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าพระราชวังสราญรมย์
๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมวางพวงมาลาและถวายบังคม พระบาทสมเด็จพระ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสคล้ายวันสวรรคต พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระบรมราชานุสรณ์ ที่พระลานพระราชวังดุสิต
๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายจรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทานในวัน “ปิยมหาราช” พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลาถวายบังคมพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในโอกาสคล้ายวันสวรรคต พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระบรมราชานุสรณ์ สวนลุมพินี
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีมอบมงกุฎบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวาย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช บรมนาถบพิตร และเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระ พระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๕ และ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐	นายณรงค์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน เนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช บรมนาถบพิตร ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

๒.๒ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ที่มีพระมหากษัตริย์คุณแก่บ้านเมืองในกาลก่อน (ต่อ)	
๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๐	ผู้แทนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี) พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพานพุ่มดอกไม้ถวายบังคม พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในพระราชพิธีฉลองวันพระราชทาน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เวลา ๙.๐๐ น. ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าตึกรัฐสภา พระราชวังดุสิต และเวลา ๑๗.๐๐ น. นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๐	นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์ รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วย ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพานพุ่มดอกไม้ถวายราชสักการะ เนื่องในวันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑	ผู้แทนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (นายสุทธิรักษ์ ทรงวิไล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร) พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพานพุ่มดอกไม้ ถวายราชสักการะเนื่องในวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ ที่ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ วัดราชินีตศาราม
๖ เมษายน ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพานพุ่มดอกไม้ถวายบังคม เนื่องใน วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ พุทธศักราช ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์ สะพานพระพุทธยอดฟ้า และเวลา ๑๗.๐๐ น. นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วย คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะเนื่องในวันที่ระลึก พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าตึกรัฐสภา พระราชวังดุสิต

๒.๒ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า
ที่มีพระมหากษัตริย์องค์ก่อน (ต่อ)

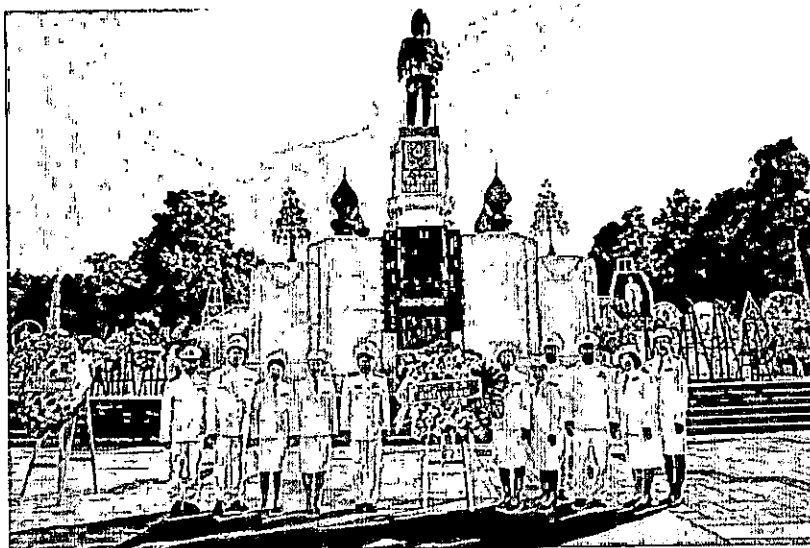
๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

นายชวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะพระบาทสมเด็จพระ
พระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เนื่องในโอกาสวัน
คล้ายวันสวรรคต ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ เชียงสะพานพระราม ๘

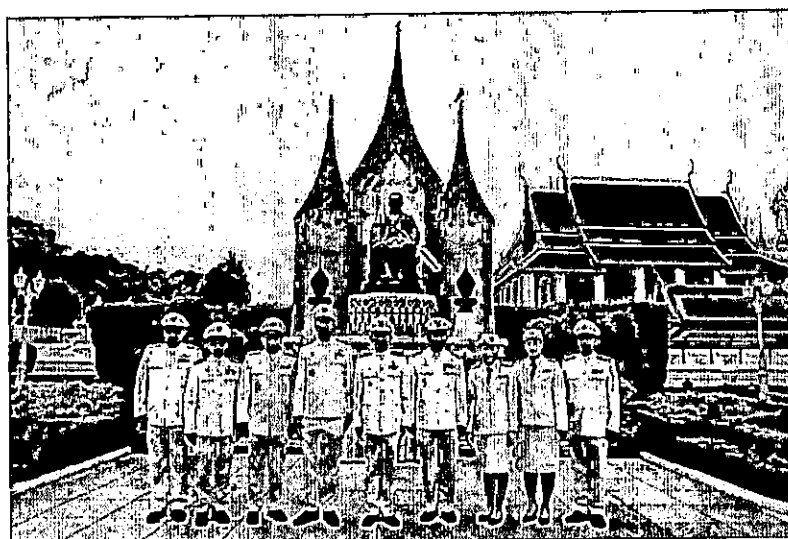
๒.๓ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับความโศกเศร้าและความเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง	
๑ มกราคม ๒๕๖๑	คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ลงนามถวายพระพรเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ ณ พระบรมมหาราชวัง
๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ ๒ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา
๑๕ เมษายน ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีสงกรานต์ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง
๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมลงนามถวายพระพร เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระบรมมหาราชวัง
๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมลงนามถวายพระพร เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระบรมมหาราชวัง

๓. พิธีการอื่นๆ	
๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเข้าเฝ้าสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๑๑ เมษายน ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เบื้องหน้า พระฉายาลักษณ์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ห้องประชุมชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร
๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเข้าร่วมงานพุ่ม งานวันปรีดี พนมยงค์ ประจำปี ๒๕๖๑ ณ ลานปรีดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕
๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑	นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕
๙ กันยายน ๒๕๖๑	ผู้แทนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (นายอดิเทพ อูยยะพัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี) พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวงพวงมาลาเนื่องในวันที่ระลึกท่านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ ณ โรงเรียนรัตนาธิเบศร์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

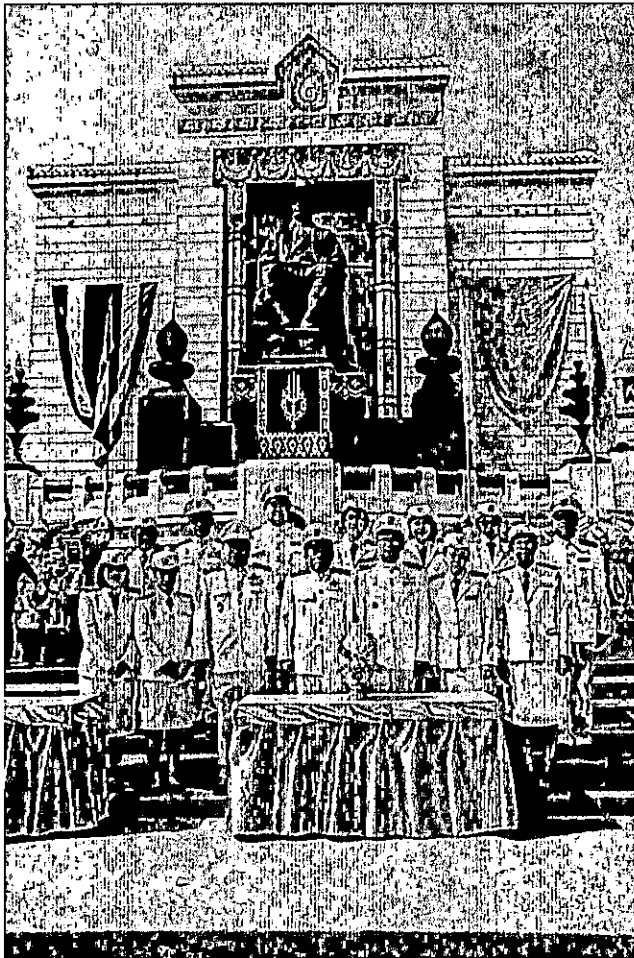
ประมวลภาพกิจกรรม

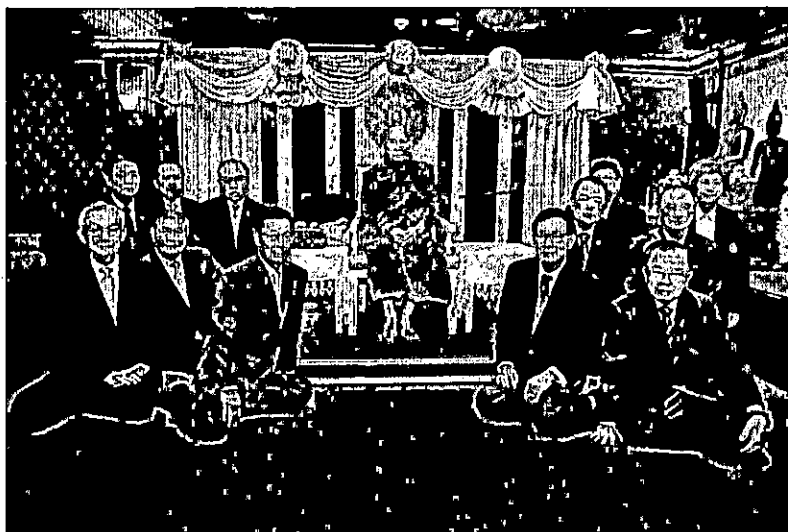
๑. นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลาเพื่อถวายบังคมพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต พุทธศักราช ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ พระบรมราชานุสรณ์ สวนลุมพินี กรุงเทพมหานคร

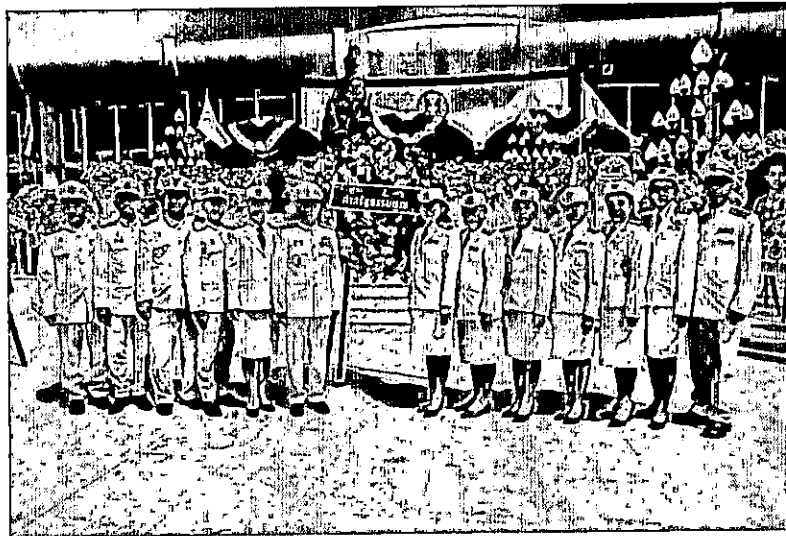
๒. นายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงพุ่มดอกไม้ถวายราชสักการะเนื่องในวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ ที่ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ วัดราชนันทดาราร กรุงเทพมหานคร

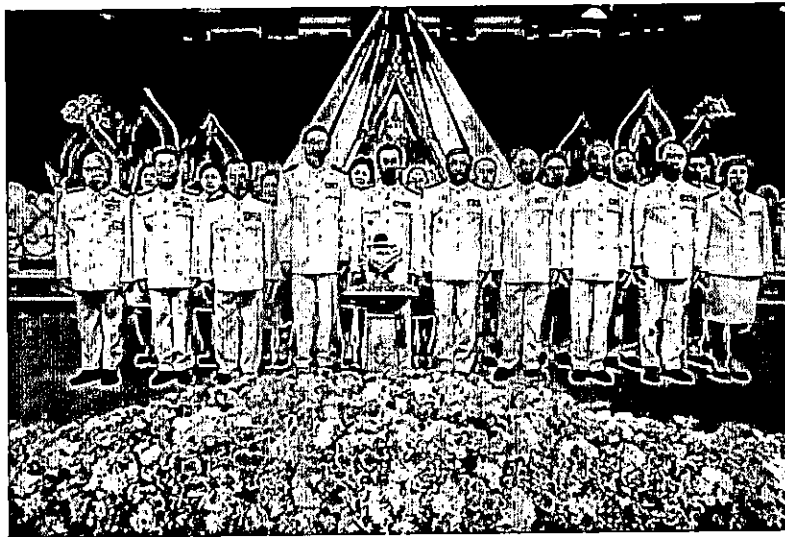
๓. นายชวนะ ไตรมาศ เลขาธิการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีวางพานพุ่มดอกไม้ถวายบังคม พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เนื่องในวันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์ ที่สะพานพุทธยอดฟ้า กรุงเทพมหานคร

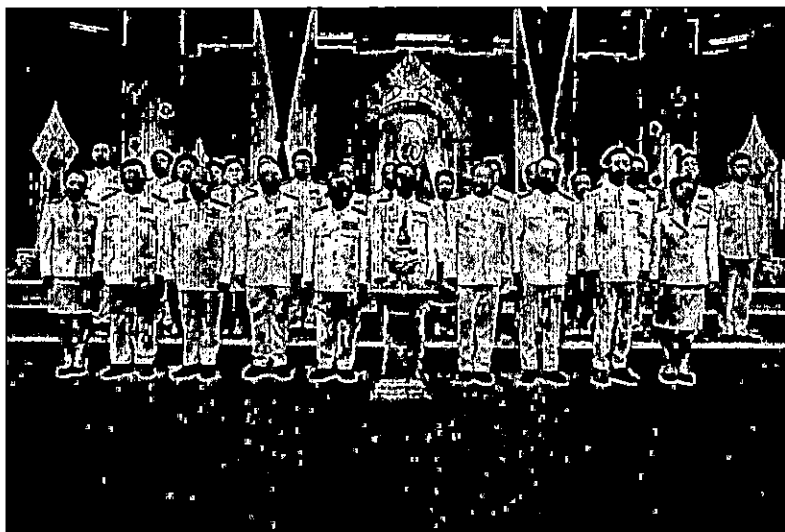
๔. สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เสด็จเป็นประธานในพิธีเจริญพระพุทธมนต์และประทานพระโอวาท พร้อมด้วยพิธีเบิกเนตรพระพุทธนฤมลธรรมบพิตร และพระพุทธนฤมิตรโมกาส เนื่องในโอกาสศาลรัฐธรรมนูญครบรอบ ๒๐ ปี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ห้องพระชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

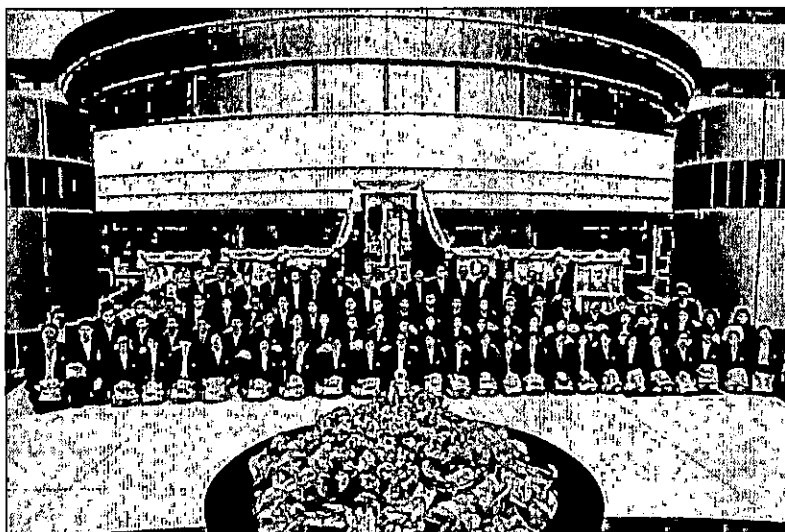
๕. เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลาเนื่องในวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ และแสดงความกตัญญูกตเวทิต่อพระองค์ผู้บำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าอาคารรัฐสภา ถนนอุทองใน กรุงเทพมหานคร

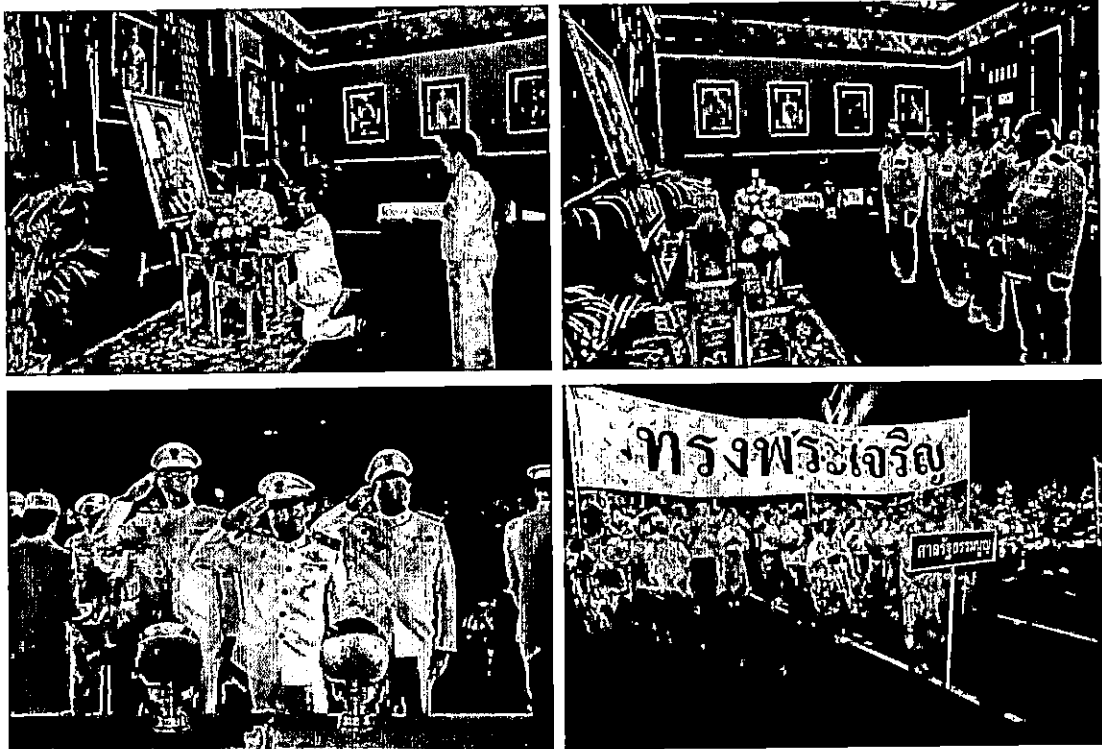
๖. นายอนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการบันทึกเทปโทรทัศน์ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคลและแสดงความจงรักภักดี สำนักในพระมหากรุณาธิคุณ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

๗. ท่านนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อถวายพระพรชัยมงคล และแสดงความจงรักภักดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

๘. ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จัดโครงการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมาเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมีท่านนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีถวายพระชัยมงคลและถวายสัตย์ปฏิญาณ และกิจกรรม ๕ ส เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร ต่อจากนั้นร่วมกิจกรรมปลูกต้นรวงผึ้ง ทั้งนี้ท่านประธานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มอบเสื้อสีเหลืองให้แก่ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในการร่วมเดินรื้อขบวนอัญเชิญเครื่องราชสักการะ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง ถนนราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๙. ท่านนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยภริยา และนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศลแต่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ พร้อมร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน จากนั้นท่านประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยภริยา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมลงนามถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ พระบรมมหาราชวัง ต่อมาในเวลา ๑๙.๐๐ น. วันเดียวกัน นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีถวายเครื่องราชสักการะจุดเทียนชัยถวายพระพรชัยมงคล ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง ถนนราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร